

नमो दत्त स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्त

आनन्दभूमि

THE ANANDA-BHOOMI

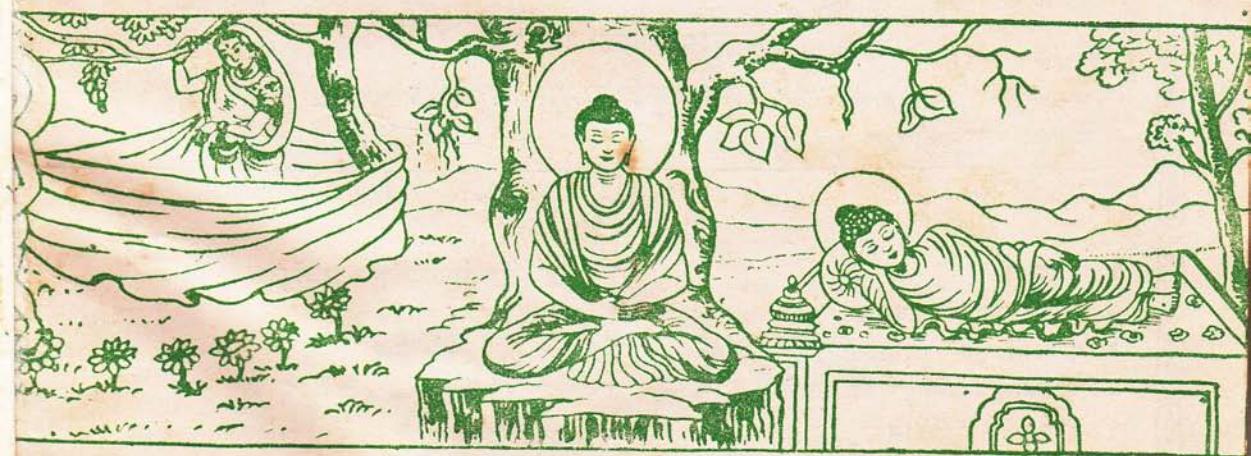
(The Only Buddhist Monthly Magazine of Nepal)

बुद्धधर्म सम्बन्धी
नेपालको एक मात्र
मासिक पत्रिका

स्वांया-पुन्ही

२५२७ औं बुद्ध-जयन्ती [वैशाख पूर्णिमा] विशेषांक
(Buddha Jayanti Issue)

वार्षिक रु. १५।- प्रति रु. ३।-

बुद्ध सम्बत् २५२७	—	वैशाख पूर्णिमा	विक्रम सम्बत् २०४०	—	वैशाख
नेपाल सम्बत् १९०३	—	बछला	१९८३ A. D.	—	May
घर्षे ११	—	अंक १	Vol. 11	—	No. 1

गौतम बुद्धको जन्म, बुद्धत्व लाभ र परिनिर्वाण दिवस
बुद्ध-जयन्तीको उपलक्ष्यमा सबैप्रति हाम्रो

शुभकामना !

सुप्रीम इलेक्ट्रिक (प्रा.) लि.
६/१४, धर्मपथ

फोन:
११३२१

२५२७ औं बुद्ध-जयन्तीको

उपलक्ष्यमा सबै महानुभावहरूप्रति हादिक शुभ-कामना !
कलापूर्ण काष्ठकला तथा हरेक फनिचरहरूको लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।

एवरेष्ट उड-काविडग इण्डस्ट्रीज अफ नेपाल (प्रा.) लि.
कुमारी पाटी, लगनखेल, ललितपुर-५

२५२७ औं बुद्ध-जयन्तीको शुभ-कामना ! विश्व जनमानस प्रज्ञामय होस् !

आनन्दकुटी विद्यापीठ
आनन्दकुटी कन्या विद्यापीठ

स्वयम्भु, काठमाडौं ।

फोन नं. १११६३, १२४१९ र १६१६३

विषय सूची

१. बुद्धवचन	१	१२. निर्वाणया चीहाकःगु लेपु	२१
२. कहिले महापुरुष हुनसक्छ ?	२	१३. निर्वाण मार्ग	२४
३. रामग्राम स्तूप	३	१४. छि स्यूला थै ?	२७
४. बौद्धकालीन बज्जहरूको उत्तरि	४	१५. थौं थुल	२७
५. बौद्ध वर्णन र विज्ञान	५	१६. वैशाख पुन्ही	२८
६. बुद्धको उपदेश र धर्मचक्र प्रवर्तन	११	१७. छन्दु म्हगसय् जि थये हे खनागु	२९
७. विश्व शान्ति कामना	१३	१८. जान्तिया लै	३१
८. बुद्धको शरणमा जाओ	१३	१९. Vaisakh Fullmoon Day	३२
९. आनन्दकुटी विहारगुठी : एक परिचय	१४	२०. सम्पादकीय	३२
१०. अन्तर्वार्ता	१७	२१. बौद्ध गतिविधि	३७
११. सम्पादकलाई चिठी	१८		

ओमाणण्डु छान्दो

महावग्ग—विनयपिटकबाट :-

प्रधान सम्पादक
भिक्षु कुमार काशयप

सम्पादक
सुवर्ण शाक्य
प्रकाश वज्राचार्य

व्यवस्थापक
भिक्षु महानाम

प्रकाशक
आनन्दकुटी विहार गुठी
स्वयम्भू, काठमाडौं
फोन नं. १४४२०

“चरथ भिक्खुवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय हिताय
सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खुवे धर्मं
आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान
कल्याणं सातथं सव्यञ्जनं केवलं परिपुण्णं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि बहुजन
सुखको लागि, विश्वमाथि दयाको लागि, देव र
मनुष्यहरूको हित, मुक्ति र कामको लापि संचार
एर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म
कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित उपदेश
दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म)को प्रकाश
एर ।

धेरै बोल्ने गर्दैमा पण्डित बनिन, जो क्षमाशील, अद्वैती तथा भयरहित छ,
त्यसलाई पण्डित भन्दछन् ।

कहिले महापुरुष हुनसक्छ ?

आवस्ती निदान ✍ ।

आयुष्मान् सारिपुत्र जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो
त्यहाँ जानुभयो । त्यहाँ पुरोपछि भगवान्‌लाई अभिवादन
गरी एक छेउमा बस्नुभयो । एक छेउमा बस्नुभएका
आयुष्मान् सारिपुत्रले भगवान्‌लाई भन्नुभयो—

“मन्ते ! ‘महापुरुष, महापुरुष भनी भन्दछन् । भन्ते
कहिले महापुरुष हुनसक्छ ?’”

“सारिपुत्र ! विमुक्तचित्त भएकोलाई ‘महापुरुष’
भन्दछु । अविमुक्त भएकोलाई ‘महापुरुष’ भन्दिन ।

“सारिपुत्र ! कसरी विमुक्तचित्त हुन्छ भने ? — (१)
सारिपुत्र ! यहाँ चिक्कु आतप्त गरी (आतापी) सम्प्रज्ञानी
भई स्मृतिमान् भई कायमा कायानुपश्यी भई लोकमा*
अभिध्या दौर्मनस्यलाई हटाई विहार गर्छ । कायमा
कायानुपश्यी भई विहार गर्दा उसको चित्त राग

रहित हुन्छ र उपादान रहित भई आस्रबाट विमुक्त
हुन्छ । (२) यहाँ भिक्षु .. वेदनामा वेदनानुपश्यी भई
लोकमा (=यसै शरीरमा) अभिध्या दौर्मनस्यलाई
हटाई विहार गर्छ । वेदनामा वेदनानुपश्यी भई विहार
गर्दा उसको चित्त राग रहित हुन्छ र उपादान रहित भई
आस्रबाट विमुक्त हुन्छ । (३) यहाँ भिक्षु .. चित्तमा
चित्तानुपश्यी भई लोकमा (=यसै शरीरमा) अभिध्या
दौर्मनस्यलाई हटाई विहार गर्छ । चित्तमा चित्तानुपश्यी
भई विहार गर्दा उसको चित्त राग रहित हुन्छ र उपादान
रहित भई आस्रबाट विमुक्त हुन्छ । (४) यहाँ भिक्षु ..
धर्ममा* धर्मानुपश्यी भई लोकमा (=यसै शरीरमा)
अभिध्या दौर्मनस्यलाई हटाई विहार गर्छ । धर्ममा
धर्मानुपश्यी भई विहार गर्दा उसको चित्त राग रहित
हुन्छ र उपादान रहित भई आस्रबाट विमुक्त हुन्छ ।”

“सारिपुत्र ! यसरी विमुक्तचित्त हुन्छ । सारिपुत्र !
विमुक्तचित्त हुनेलाई म ‘महापुरुष’ भन्दछु । अविमुक्तचित्त
हुनेलाई ‘महापुरुष’ भन्दिन ।” ॐ

* सं. नि. IV. पृ. १३५: महापुरिसमुत्त, सतिपटानसंयुत ।

* यसै शरीरमा पप. सू. I. पृ. २२०.

° यो सतिपटान सूत्रमा ‘काय’ भन्नाले रूपस्कन्ध, ‘वेदना’ भन्नाले वेदनास्कन्ध, ‘चित्त’ भन्नाले विज्ञानस्कन्धलाई
भनिएको हो । अतः यहाँ ‘धर्म’ भन्नाले संज्ञा र संस्कारस्कन्धलाई भनिएको हो भनी बुझनुपर्छ । पप. सू. I.
पृ. २५३: सतिपटानसुत्तवण्णना ।

“संस्कार भनेको चीज नित्य कहिल्यै हुँदैन ।

यसको स्वभावै विनाश तथा अनित्य हुनु हो ।”

—बुद्ध

गौतम बुद्धको पवित्र अस्थिधातु निधान गरिएका आठ प्राचीनतम
धातुस्तूपहरूमध्येमा एक स्तूप

रामग्राम स्तूप

[२५२६ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा साप्ताहिक रेडियो कार्यक्रम अन्तर्गत प्रसारित]

- भिक्षु सुदर्शन

कपिलबस्तु भहासम्मत वंश जुन इक्ष्वाकुकु-
लीन सूर्यवंशी क्षेत्रीय राजकुमारहरूले स्थापित
गरेका थिए, तिनीहरूके दिदी क्षेत्राणी राज-
कुमारी पियाबाट कोलिय राज्यको स्थापना
भएको थियो । कोलिय राज्यलाई कोल-
नगर, व्यरघपञ्जा र व्यरघपुर पनि भनिन्थयो ।
कोलिय राज्यलाई जुन दुई जनपदहरूबाट इतिहास
प्रसिद्ध बनाइएको थियो, ती दुई जनपदहरू हुन्
रामग्राम र देवदह । यी दुई जनपदहरूमा पनि
रामग्राम मूलरूपमा वहिले बसालेको र बुद्धकालीन
युगासम्म शक्तिशाली प्रमुख जनपद थियो । सिद्धा-
र्थलाई दूध ख्वाइकन हुकाउने छनकी कांच्छी
आमा महाप्रजापति गौतमी भिक्षुणी भइसके पछि
आफ्नो अतीत जीवनको सम्झनाको उद्गार
भव्यीन् - 'यो अन्तिम जन्ममा मैले देवदह नगरमा
जन्म लिएँ । मेरो बुवा अंजन शाक्य हुनुहुन्छ
र आमा सुनक्षणा । पछि म कपिलबस्तुको राजा
शुद्धोदनको घरमा गएकी थिएँ ।' यसरी देवदह
सिद्धार्थ गौतमको मातुलभूमि भएको कुरा स्पष्ट
हुन्छ ।

कपिलबस्तु र कोलिय राज्यको सीमाना अनुरागको विलक्षण सम्मित्रण गुण विद्यमा थियो ।
भोहिणी नदी थियो । यो राज्य राजगृहको पश्चिम

दिशामा पर्दछ । भिक्षु काल उदाधी बुद्धलाई
बिन्ति गर्दै भन्नुहुन्छ, "पश्चिमाभिमुख भई
रोहिणी नदीलाई पार गरिकन भगवान्, शाक्य र
कोलियहरूलाई हेर्नुहोस् ।" लुम्बिनी यसै कपि-
लबस्तु र देवदहको बीचको एउटा उष्बन हो,
जहाँ सिद्धार्थ गौतमको जन्म भएको थियो ।

बुद्धको सम्बोधिलाभको छैठौं वर्षातिर रोहिणी
नदीको पानीको बारेमा शाक्य र कोलियहरूको
बीचमा ठूलो विवाद र युद्ध हुनै लागेको थियो ।
शाक्य र कोलियहरू दुवै आ-आफ्नो खेतमा
रोहिणी नदीको पानी अघि लैजान चाहन्थे ।
पानीको विषयमा विवाद हुँदै युद्धका लागि दुवै
राज्य सीमामा युवकहरू सेनारूपमा जम्मा
भइसकेका थिए । बुद्धले दुवै राज्यको बीचमा हुन
लागेको युद्ध हुनु नपनै गरी दुवै राज्यको बीचमा
शान्ति सम्झौता गराइदिनुभयो । यस घटना-
बाट शाक्य र कोलिय क्षेत्रीय युवकहरू यति प्रभा-
वित भए कि दुवै राज्यका पाँच पाँच शय युवकहरू
भिक्षुसंघमा भिक्षु भए । यसरी शाक्य र कोलिय
क्षेत्रीय युवकहरूमा क्षेत्रीय शौर्य, वीरता तथा शक्ति
भिक्षुसंघमा भिक्षु भए । यसरी शाक्य र कोलिय

भगवान् बुद्धको महापरिनिर्वाणको समाप्तार

पाउने वितिकै रामग्रामका कोलियहरू कुसिनारामा पुणिकन भन्न लागे, “भगवान् पनि क्षेत्रीय हुनु-हुन्छ, हामो पनि त्यसै वंशका क्षेत्रीय हाँ। त्यसकारण बुद्धको अवशेषमा हाम्रो पनि अधिकार छ। हामीलाई पनि अस्थि अवशेष पाउनुपछं।” बुद्धको शरीर अवशेष अस्थिधातु आठ भागमा लगाउँदा रामग्रामका कोलियहरूले पनि एक भाग पाए। अनि तो अस्थिधातु समूह प्रणिधान गरिकन देश के नाउँबाट रामग्राम स्तूप बनाइयो।

रामग्राम स्तूप त्यस बेलादेखि कोलियहरूबाट अद्वा भक्तिपूर्वक पूजित स्तूपहरूमा प्रसिद्ध भयो। यस स्तूपको संरक्षण बडो सतकंतापूर्वक हुन्थयो। यस स्तूपको रक्षा नागादिबाट समेत भएको इतिवृत्त-बाट बो कुरा प्रमाणित हुन्छ। राजा अशोकले अस्थिधातु वितरण र स्तूप निर्माण क्रममा आठ अस्थिधातुमय चैत्यबाट अस्थिधातु निकालिकन विभिन्न स्तूपहरूमा अस्थिधातु राख्ने योजना बनाएर कार्यान्वयन पनि गरेका थिए। तर अशोकले आठबटा प्राचीनतम अस्थिधातुमय स्तूप-बाट अस्थिधातु निकाल्ने काममा सातबटा स्तूप-हरूबाट मात्र गर्न सकेका थिए। नागद्वारा संरक्षित रामग्राम स्तूपको अस्थिधातु अशोकले निकाल्न सकेन। यद्यि श्रीलंकाका राजा वुट्ठगामणीलाई यस कुराको ज्ञान भयो। उनले अशोकले जस्तै थुप्रै अस्थि भएको स्तूपबाट अस्थिधातु निकालिकन धातु विभाजन र निधानको कार्य गर्न चाहेकोले भिक्षु सोणुतरलाई रामग्राम स्थित अस्थिधातु लिन पठाइयो। भिक्षु सोणुतरबाट रामग्राम स्तूप स्थित अस्थिधातु त्यहाँ केही बाँकी राखिकन लगिएको कुरा बडो रोचक रोमांचक शैलीमा महावंशमा वर्णन गरिएको छ। रामग्रामका अस्थिधातुहरू प्रणिधान गरिकन श्रीलंकामा

युप्रै स्तूपहरू र महास्तूपहरू बनाइयो। यता रामग्रामको स्तूपको पूजा र सम्मान पनि कायमै रहो किनभने फाहियान र हूवेनसाँग कपिलबस्तु लुम्बिनीहुँदै सहजै रामग्राम पुग्नु भएको थियो। यस-बाट यो कुरा पनि प्रमाणित हुन्छ, लुम्बिनीको र कपिलबस्तुको यात्राक्रम प्रसिद्ध हुन्जेलसम्म रामग्राम स्तूपको पूजा अचंना र यात्राक्रम पनि कायमै थियो र केही शताब्दी लुम्बिनी आदि बौद्धतीर्थ स्थलको यात्राक्रम टुटेकै बेला रामग्राम स्तूपको पूजा सम्मान पनि सम्यक् प्रकारबाट हुन सकेन। स्थानीय सांस्कृतिक परम्पराबाट भन्ने भए लुम्बिनीमा कढाई चढाउने परम्पराबाट चूडाकर्म प्रथाको सङ्घेत गरे जस्तै यहाँ पनि रथ चढाई मुकुट चढाई प्रत्येक बालकको नाउँमा केही कर्म गर्ने ब्रचलित परम्पराबाट कोलियहरूको प्रवर्ज्या दीक्षाको संकेत गर्दछ।

महावंश अनुसार रामग्राम स्तूप गंगा-किनारमा पर्दछ। त्यसबेला साना नदीहरूलाई गंगा भन्ने चलन थियो। घरासी स्थित रामग्राम स्तूप आज पनि नदी किनारमा छ। फाहियान जब महापूजार्थ आठनुभएको थियो त्यसबेला कोलिय नगर विनाशिइसकेको थियो र स्तूपको नजिकै एउटा पोखरी पनि बहाँले देख्नुभएको थियो। स्तूपको सुरक्षा गर्ने नाम त्यसै पोखरीमा भएको कुरा पनि बहाँले लेख्नुभएको छ। फाहियानको भनाइ अनुसार रामग्राम लुम्बिनीबाट ५ योजन पूर्वमा पर्दछ। बहाँको शब्दमा रामग्राम ल न मौ हो।

हूवेनसाँग पनि रामग्रामलाई आपनो शब्दमा ल न मौ नै भन्नुहुन्छ। वहाँको भनाइ अनुसार

रामग्राम लुम्बिनीबाट २०० ली पूर्वमा पर्दछ । रामग्राम स्तूप विनाश भइसकेको नगरबाट दक्षिणपूर्व दिशामा पर्दछ । यो स्तूप ईंटाले बनाइएको छ र १०० फीट उचाइको छ । हूवेनसाँग यहाँ पुगेको बेला एकजना श्रामणेर स्तूप नजिकको विहारमा बासिरहेको थियो । श्री भुबनलाल प्रधानको शब्दमा हूवेनसाँग यहाँ ६३६-६३७ ईसबीमा आउनुभएको थियो ।

माथि उल्लेख गरे अनुसार केही शताब्दी बौद्ध तीर्थस्थलहरूको प्रसिद्धि र यात्रा परम्परा बुलिमए पर्छ पुनः एशियाई जागरणका एशियाटिक सोसाइटी बंगाल स्थापना सँगसँगै बौद्ध तीर्थस्थलहरूको खोज हुन लाग्यो । लुम्बिनी कपिलवस्तुसँगै रामग्रामको पनि खोज हुन थाल्यो । कनिघमले रामग्राम कृशीनगर र कपिलवस्तुको बीचमा परेको फाहियान र हूवेनसाँगको बण्ठन क्रमको दूरीलाई विचार गरेर देवकाली भन्ने ठाउँलाई रामग्राम हुनु पर्ने विचार व्यक्त गरे । परन्तु दिशाको कुरालाई उवेक्षा भएकोले वहाँको अनुमान सत्य हुन सकेन । कारलाईले एउटा स्तूपको भग्नावशेष भएको साधारण देवरियाको रामपुरलाई रामग्राम माने । तर यहाँ स्तूप नजीकं नदी खोलादि केही नभएको र दूरत्वको हिसाब नमिलेकोले मान्य हुन सकेन । स्तूप पनि दक्षिणपूर्वमा हुनुपर्नेमा उत्तरपूर्वमा परेको छ । स्मीथ नेपाल र गोरखपुरको सीमामा धर्मपुरीको यताउति रामग्राम खोजन सल्लाह दिनुहुन्छ । यसे कारण राजबँलि पाण्डेय गोरपुरको रामगढ ताल ने रामग्राम हुन सक्ने अनुमान मर्नुहुन्छ । तर लुम्बिनीबाट हुनुपर्ने दूरीबाट यो ठाउँ धेरे नै मेल खाँदैन र त्यहाँ कुनै स्तूपको अवशेष पनि भेटिएको छैन । श्री भरतसिंह

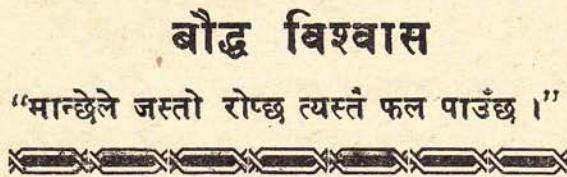
उपाध्याय यसकारण रामग्राम नेपालको तराई भागमा नै खोजनुपर्ने सुझाव दिनुहुन्छ ।

नबलपरासी स्थित स्तूप मै वास्तवमा रामग्राम स्तूप हो । अहिले पनि यो स्तूपावशेषको उचाइ पचास फीटभन्दा कम छैन । स्तूपको नजिकै नदी बा खोला पनि आजसम्म पनि बगिरहेकै छ । छोराही खोलाको किनारमा अवस्थित यस स्तूपलाई १८८६ ईसबीमा नै हूवेले देख्नुभएको थियो । वहाँले यस स्तूपलाई रामग्राम स्तूप हो भनेर किटान गर्नु नभएता पनि स्तूपको बारेमा स्पष्ट लेख्नुभएको छ । श्री बाबुकृष्ण रिजालको शब्दमा यस स्तूपलाई कोलियहरूद्वारा पवित्र अस्थिधातु राखिकन बनाएको स्तूप हो भन्ने किटान गर्नुहुमेहरूमा बहाँनै पहिलो व्यक्ति हुनुहुन्छ । श्री डा. तुल्सी राम वैद्य भन्नुहुन्छ कि यस स्तूपको शैली र ओकार ब्रकार तथा यसका ईंटाहरू कपिलवस्तु र कृशीनगरका स्तूपका जस्तै छैन ।

केही वर्ष अधि भिक्षु शाक्यानन्द महास्थिबिराट यस रामग्राम स्तूपको संरक्षणतिर केही ध्यान आकर्षित होस् र जनतामा जागरूकता आओस् भन्ने विचारले साईनबोर्ड राखिदिनु भयो । गत वर्ष यस महान् ऐतिहासिक स्तूप तर पूर्णतः बेवास्ता परेको स्थितिबाट जोगाउन लुम्बिनी विकास समितिले यस स्तूपलाई तारले धेरेर यसको अरू विध्वशनबाट केही सुरक्षा प्रदान गरियो । चीनिया यात्रीहरूको विवरण अनुसार स्तूपको आकार प्रकार नदी किनारामा स्तूपको अवस्थितिबाट पवित्र अस्थिधातुमय प्राचीनतम द बटा धातु स्तूपहरूमध्येको रामग्राम स्तूप यहाँ स्तूप हो भन्ने सिद्ध गर्दछ । यसको वैज्ञानिक उत्खननबाट हामीलाई तो पवित्र अस्थिपुँजको

दक्षिण याउन साक्षिनेछ, जुन अस्थि अवशेष
याउनाका लागि कोलिय क्षेत्रीयहरू कुशीनगर
सम्म सशस्त्र पुरोका थिए, र अन्ततः तथा-
गतको सम्पूर्ण शारीर अवशेष मध्येमा ८ भागमा
१ भाग पाएका थिए एवं श्रद्धाभक्तिपूर्वक देशकं
नाउँबाट रामग्राम स्तूप बनाई अस्थिधातु स्तूप
मित्र ब्रणिधान गरेका थिए ।

बन्दामि चैतिय सबं । सब्ब घानैसुं प्रतिटिथं
शारीरिक धातु महाबोधि, बुद्ध रूप सकुलं सदा ॥

बुद्ध विश्वास

“मान्द्येले जस्तो रोप्छ त्यस्तै फल पाउँछ ।”

इलेक्ट्रिक एण्ड इलेक्ट्रोनिक सेन्टर

६/३८ जुद्दसङ्क, काठमाडौं ।
फोन नं. १३६१३ र १४६१४

‘कमटन’ कम्पनीका सबै सामानहरूका
लागि हामीसँग सम्पर्क
राख्नुहोला ।

२५२७ ओं बुद्ध जयन्तीको

पुनित उपलक्ष्यमा

मानव मात्रको कल्याण

तथा

बिश्व शान्तिको कामना गर्दछौं

श्री साल्ट ट्रेडिंग कर्पोरेशन लि०

बौद्धकालीन बजिजहरुको उन्नति

- व. आ. कनकद्वीप

बुद्ध भगवान् राजगृहको गृध्रकूट पवंतमा रहि-
रहनुभएको थियो । त्यसबेला अजात शत्रु बजिजहरुको
राज्यमा हमला गर्ने विचारमा थिए । यस विषयमा
भगवान् बुद्धको राय जान्नको निमित्त राजा अजात
शत्रुले आफ्नो मन्त्री वस्सकार ब्राह्मणलाई गृध्रकूटमा
पठाए । त्यस वस्सकार ब्राह्मणले अजातशत्रुको विचार
बुद्धलाई निवेदन गर्न्यो । त्यस समय आनन्द भिक्षु पनि
त्यहाँ उपस्थित थिए । अनि भगवान् बुद्धले आनन्द
भिक्षुसँग सोधे- “आनन्द, के तिमीले बजिजहरु बराबर
सभा गरेर जनमतको लागि एकत्रित हुन्छन् भन्ने कुरा
सुनेका छौ ?”

आनन्द-“ज्यू भन्ने (भद्रन्त), मैले पनि बजिज-
हरु आफ्नो समुदायमा त्यस्तै गर्छन् भन्ने कुरो सुनेको
छु । बुद्ध- “के बजिजहरु सबै एके ठाउँमा भेला हुन्छन्,
सबै एके साथ उठ्छन् र एके साथ काम गर्छन् ?”

आनन्द-“हो भन्ने त्यस्तै गर्छन् ।”

बुद्ध- “बजिजहरु आफूले नगरेको काम हाजीले नै
गरेका हो भन्दछन् कि भद्रेन्त ? अथवा फेरि
आफैले बनाएको विधान आफै मान्न छोड्छन् ?
आनन्द- “ ज्यू भन्ने, बजिजहरु विधान अनुसार तै
चल्दछन् ।”

बुद्ध- “ के बजिजहरु बृद्ध राजनीतिजहरुलाई सम्मान
गर्छन् र उनीहरुको सल्लाह मान्छन् ? ”

आनन्द- “ज्यू भन्ने ! बजिजहरु बूढा राजनीतिजहरु-
लाई औधि मान्छन् र सल्लाह अनुसार चल्दछन् । ”

बुद्ध- “ उनीहरु आफ्नो राज्यका विवाहिता अविवा-
हिता महिलाहरुलाई अत्याचार त गर्दैन्त ? ”

आनन्द- “बजिजहरुको राज्यमा महिलाहरुलाई बलात्कार
गरेको कुरा मैले कहिल्यै सुनेको पनि छैन । ”

बुद्ध- “बजिजहरु आफ्नो नगर र नगर बाहिरको देवस्थल
हरु संरक्षण गर्छन् कि गर्दैन्त ? ”

आनन्द- “उनीहरुले देवस्थलहरुलाई रक्षा गरिरहन्छन् ।

बुद्ध- “आफ्नो राज्यमा आएका अर्हन्तहरु सुखसँग रहेको
छ वा छैन अनि नआएका अर्हन्तहरुलाई आउने
प्रोत्साहन दिने कुराहरुमा विचार राखेका छन् वा
छैनन् ? ”

आनन्द- “बजिजहरुले अर्हन्तहरुको लागि सबै किसिमको
प्रबन्ध गरेका छन्, भन्ने ! ”

त्यस पछि भगवान् बुद्धले वस्सकार ब्राह्मणलाई
सम्बोधन गरेर भन्नुहुन्छ- “हे ब्राह्मण, एकपल्ट वैशा-
लीमा रहेंदा मैले राज्यको उन्नतिको लागि यी सातवटा
नियमहरु बताएको थिए । जबसम्म बजिजहरुले उक्त
नियमहरु पालन गर्दैरहन्छन्, तबसम्म उनीहरुको
विनाश असम्भव छ । ”

वस्सकार ब्राह्मणले बुद्धका यी उपदेशहरुलाई
सहर्ष अनुमोदन गरे ।

उपरोक्त सात नियमहरु बुद्धीष्ठले लेखेका
अन्तकथामा उल्लिखित छन् जसमध्ये बजिजहरुको नि-
ष्पक्ष विधानहरुको समेत विवरण दिइएको छ । फेरि
पनि बजिजगणराज्य त्यसबेलासम्म सफल रहेयो जुन
बेलासम्म भगवान् बुद्धका उपदेशहरुप्रति उनीहरु
संलग्न रहन सक्यो । यो तथ्य बौद्ध वांगमयमा उल्लि-
खित रहेको छ । *

बूद्ध दर्शन र विज्ञान

— प्रकाश वज्जाचार्य

बुद्धको शिक्षा आजलाई सुहाउँदो छ, वैज्ञानिक छ र विज्ञानसित मिल्द्य भन्ने कुरो हामी ठाउँ ठाउँमा सुधे गच्छौं, डेख्ने गच्छौं र बेला-बखतमा भन्ने पनि गच्छौं । तर सांच्चे नै बुद्धको दर्शन र विज्ञानका अनुसन्धानहरूलाई खोत्तेर हेर्ने कष्ट कमैले मात्रै उठाएको देखिन्छ ।

सम्पूर्ण बुद्धदर्शनको निचोड हो — अनित्य, दुःख, अनात्म । तपाईं आफ्नो चारैतर्फ नियालेर हेर्नुस; तपाईंले देख्नुहुनेछ कि सबै चोज क्षण प्रतिक्षण, दिन प्रतिदिन, वर्ष प्रतिवर्ष र युग प्रतियुग बदल्दै छन् । तपाईं आफै पनि बदलिराख्नुभएको छ । तपाईंको रंग, रूप, अंग, विचार सबै बदलिरहेका छन् । तपाईं कोशहरू (CELLS) मिलेर बन्नुभएको छ र हरेक कोश बदल्दै छन्—उत्पन्न हुन्छ, जवान हुन्छ, बूढा हुन्छ र नष्ट हुन्छ या टुका हुन्छ । कोशभित्र पुग्नुभयो भने तपाईंले पाउनु हुनेछ कि कोशका हरेक अंग (COMPONENT) को यही हाल छ । लाईसेम, माइटोकोण्ड्रिया, रिसोसम, न्यूकिलयस, गोलिंज बडिङ, भ्याकुभ्रोलस् आदि सबै उत्पन्न हुन्छन्, जवान हुन्छन्, बूढा हुन्छन् र नष्ट हुन्छन् या टुका हुन्छन् । यी वाहेक कोश भित्र अनेकन रसायनिक बस्तुहरू छन् जुनकि जैव रसायनिक क्रिया (BIOCHEMICAL REACTIONS) बाट उत्पन्न हुन्छन् र आफ्नो काम सकिए पछि नष्ट हुन्छन् । यसभन्दा भित्र पुग्नुभयो भने रासायनिक यौगिकहरू (COMPOUNDS) भेट्नु-

हुनेछ यी पनि नित्य कहाँ छन् र ? रासायनिक क्रिया—द्वारा यिनीहरू पनि चांडै नै हराउँछन् र नयाँ यौगिकहरू बनाउँछन् । यौगिकहरू सबै अणुहरू (MOLECULES) मिलेर बनेका छन् । कुनै न कुनै समय यिनीहरू पनि रासायनिक क्रियाद्वारा नष्ट हुन्छन् र नयाँ पदार्थ उत्पन्न हुन्छ । यही हालत परमाणु (ATOM) को छ । परमाणुलाई पदार्थको सबभन्दा सानो टुक्रा मानिन्थ्यो । हरेक परमाणु भित्र न्यूकिलयस (NUCLEUS) भएको कुरो हामी पढ्दछौं । हाइड्रोजनको अणुमा बाहेक अन्य न्यूकिलयसमा प्रोटोनहरू (PROTONS) र न्यूट्रोनहरू (NEUTRONS) गुम्सिएका छन् । हरेक क्षणमा प्रोटोन नष्ट हुन्छन्, न्यूट्रोन उत्पन्न हुन्छन्, न्यूट्रोन नष्ट हुन्छन्, प्रोटोन उत्पन्न हुन्छन् । यो अदलाबदभीमा न्यूकिलयस भित्र हरेक क्षण पाइ-मेसोन (PI-MESON) नाम गरेको कण उत्पन्न हुन्छ, तर त्यो अर्को क्षण बिलाएर गड्हाल्छ ।

न्यूकिलयसको वरिपरि अहिलेसम्म थाहा पाएकोमा सबभन्दा सानो कण—इलेक्ट्रोन (ELECTRON) घुमिरहेका छन् । यिनीहरू पनि क्षण-क्षणमा नष्ट हुन्छन् क्षण-क्षणमा उत्पन्न हुन्छन् । सबै मूलभूत कणहरू (ELEMENTARY PARTICLES) जसबाट कि संसारका सारा पदार्थ बनेका छन्—यी सबै उत्पत्ति विनाशको प्राकृतिक नियम भित्र बाँधिएका छन् । इले-

क्लोन र पोजिट्रोन (POSITRON) जुधेमा दुबै कणहरू गायब हुन्दैन् र अदृष्य प्रकाश निस्कन्दै। प्रोटोन एन्टिप्रोटोन (ANTIPROTON) सँग ठक्कर खाएमा दुबै कणहरू विलाउँदैन् र उत्पन्न हुन्दै अदृष्य प्रकाशको। यसरी सबै मूलभूत कणहरू बदलिरहन्छन्। उदाहरणार्थ, न्यूक्लियस भित्रको पाई-मेसोन एक सेकेण्डमा $100,00,00,00,00,00,00,00,00,00$ पल्ट नष्ट हुन्दै-उत्पन्न हुन्दै। प्रकाश पनि अनित्य छ। यसका कणहरू (PHOTONS) नष्ट भएर इलेक्ट्रोन र पोजिट्रोन निकाल्दैन्। विज्ञानलाई अब विश्वास लाग्दैछ कि स्वयं अन्तरिक्ष (SPACE) पनि अनित्यताको पंजावाट फुत्कन सकेको छैन। यसरी संसारका सबै पदार्थ परिवर्तनशील छन् गतिशील छन्, नाशशील छन्। नितपता हामी कहीं पाउँदैनौं; आत्मा हामी कहीं पनि भेट्टाउँदैनौं।

आज आएर विज्ञान भूल कि इलेक्ट्रोन हरेक क्षण शून्य (VACUUM) मा बिलाएर जान्छ, अर्को क्षण उत्पन्न हुन्छ । यो किया यस्ति छिटो हुन्छ कि एक सेके-षडमा कति पटक हुन्छ भनी हामीलाई कल्पना समेत गर्न गाहो छ । बुद्धको क्षणिकवाद दर्शनको महान् वैज्ञानिक प्रमाण हो यो ! तर प्रश्न उठ्छ— क्षणिकवादलाई बुद्धले पनि बुझेको थियो, अहिले आएर वैज्ञानिकहरूले पनि बुझेका छन् । तर वैज्ञानिकहरूले निर्वाण प्राप्त गर्न सकेनन्, दुःखबाट मुक्त हुन सकेनन् । किन ? यसको उत्तर श्री सत्य नाराधण गोयनका दिनुहुन्छ “..... किनकि बुद्धले क्षणिकवादलाई बुझेको थियो, वैज्ञानिकहरूले जानेका मात्रै छन् ।” बुद्धको अनित्य र अनात्म दर्शनलाई विज्ञानले सिद्ध गरिसक्यो । तर बुद्धले यसबाट दुःखको व्याख्या गर्छ र व्यावहारिक धरातलमा उत्तरान्छ ।

जबकि विज्ञानले अनित्यतावाट उत्पन्न हुने दुःखको बास्ती
गर्दैन र सैद्धान्तिक पक्षमा मात्रै सीमित रहन्छ ।
यसरी हामी देख्दौं कि जति जति विज्ञान अगाडि बढ्दै
बुझको विचारधाराको नजिक आउँछ । जति जति हामी
विज्ञानमा डुब्छौं त्यति त्यति हामी मानसिक पक्षतिर
लम्कन्थौं । यी अति सूक्ष्म मूलभूत कणहरु, यिनीहरूका
क्रिया प्रतिक्रियाहरूको सबै हामी कल्पना मात्रै गर्न सक्छौं ।
इलेक्ट्रोनको रूप हामी कल्पना मात्रै गछौं तर यो सांच्चै
कस्तो छ त्यो थाहापाउन असम्भव छ किनकि गतिहीन
इलेक्ट्रोनको अस्तित्व नै छैन । साथै यी मूलभूत कणहरूको
ठीक आकार र नाप हामी कल्पना मात्रै गर्न सक्छौं । यी
कणहरु र तरंगहरु(WAVES) बीच छुट्याउन गाहो
छ, इलेक्ट्रोन कण पनि हो तरंग पनि । कण तरंगमा
परिवर्तन हुनसक्छ र तरंग कणमा । क्रियापूर्वक-
हरु यो मान्छन् कि सारा कणहरु, सारा पदार्थहरु तरंग-
वाट बनेका छन् । हामी तरंगको प्रकृति, आकार, प्रति-
क्रिया देख्दैनौं, सबै कल्पना मात्रै गछौं, त्यसैले सर जेम्स
जीन्स*: भन्नुहुन्छ कि सारा पदार्थहरूको अस्तित्व मनमा
निहित छ । जति जति हामी विज्ञानको सूक्ष्म संसारमा
जान्छौं त्यति त्यति हामी भौतिकवाट मानसिक पक्षतिर
लम्कन्थौं । बुझ पनि भन्नुहुन्छ कि मन र पदार्थको
उत्पत्ति विज्ञान (चेतना) को कारणले हुन्छ ।[†]

बौद्धदर्शन भन्छ कि कुनै पनि रूप (MATTER) चार यहाभूतहरू मिलेर बनेका छन् । यी हुन्त-पृथ्वी, जल, अग्नि र वायु । यी चार महाभूतहरूले रूपका चार गुणहरूलाई दर्शाउँछन् - पृथ्वीले भारत्व(MASS) जलले संयोजन (COHESION वा ATTRACTION), अग्निले शक्ति (ENERGY) र वायुले गति (MOTION) जनाउँछन् । हरेक रूप (पदार्थ) मा

* हेर्नस् सर जेम्स जीन्सको “फिजिक्स एण्ड फिलोसफी,” १९५८

‘विज्ञाण पच्चया नामरूपं — प्रतीत्यसमुत्पाद

यी चार गुणहरू हुँचन् । विज्ञान पनि यही भन्द्य कि कुने पनि पदार्थमा यी चार गुण निहित हुँच्च-हरेक कणमा पिण्ड (MASS) हुँच्च, हरेकमा संयोजन हुँच्च, हरेकमा शक्ति हुँच्च र हरेक कण गतिशील छ ।

विज्ञानले कुनैपनि बस्तुलाई चार आयामी (4 Dimensional) देख्छ— यसको लम्बाइ, चौडाइ, उचाइ र साथ साथी समयलाई आयाम मान्छ । अन्य दर्शन-हरूको विपरीत बौद्धदर्शनले कुनैपनि बस्तुलाई चार आयामी दृष्टिले हेछं । अर्थात् कुनैपनि बस्तु कुने एक क्षणमा मात्रै अस्तित्व रहेको दृष्टिले हेछं यसले होला डा. अल्बर्ट आइन्स्टेनद्वारा प्रतिपादित सापेक्षवादको सिद्धान्त (Theory of Relativity) कृन बौद्धधर्मको दर्शनसंग काफी मिलदो जुल्दो छ ।

विज्ञानलाई यी सबै कुरा थाहा छ, तर पनि बुझेका छन् र त्यसले यी ज्ञानहरूबाट हाम्रो जीवनको दुःख घटाउने कुने पनि उपाय पत्ता लगाउन सकेको छैन । विज्ञानले यी सबै कुराहरू कल्पना गरेका छन्, तर क्षण क्षणमा उत्पन्न विनाश भइरहेको कुने पनि वैज्ञानिकले

देखेको छैन । यस क्षणिकवादको प्रत्यक्ष दृष्टि कसरी पाउने त ? हालसाले लेखकले एउटा पुस्तक पढ्ने मौका पाएको थिबो जुनमा कि नवीनतम वैज्ञानिक विचारधाराको आधार लिएर यहुदी र क्रिश्चियनधर्महरूको दर्शनलाई प्रमाणित गर्न खोजेका छन् । पुस्तकको अन्तिम अध्याय छन्— बोधज्ञान, सत्यको प्रत्यक्ष अनुभव । त्यस अध्यायमा लेखकले बर्णन गर्छ कि जति पनि वैज्ञानिक अनुसन्धान र विचारधाराहरू त्यस पुस्तकमा छलफल गरिएका छन् ती सबैको प्रत्यक्ष अनुभव लिनलाई एउटै तरीका छ्छ-त्यो हो बुद्धधर्ममा प्रचालित विपस्सना ध्यान ।^०

त्यसले डा. रोबर्ट एफ. स्पेन्सर भन्न हुँच्च, “विज्ञानको तरीका हो, कि यसले अनुमान गर्छ, त्यसलाई जाँच गर्छ र त्यसबाट प्राप्त ज्ञानबाट नयाँ अनुमान प्रस्तुत गर्दछ । भगवान् बुद्धले सामानहरूबाट हो इन, विचारबाट प्रयोग गर्नुभयो— उहाँले मानव अनुभवलाई नाध्न जीवनको खल (CRUCIBLE) प्रयोग गर्नुभयो र उहाँ एक पृथक् र अनुभवद्वारा प्रमाणित निष्कर्षमा पुरनुभयो ...”

५

^० हेर्नुस् — द क्वाण्टम गड्स —लेखक, जेकलभ —१९७६

२५२७ ओँ बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा समस्त ग्राहकवर्गमा हार्दिक शुभकामना !

प्रैण्ड ऊल सेन्टर
(परिवार)
असन

बुद्धको उपदेश र धर्मचक्र प्रवर्तन

[२५२७ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा साप्ताहिक रेडियो कार्यक्रम अन्तर्गत रेडियो नेपालबाट ब्रसारित । सं.]

—सुवर्ण शाक्य

धेरै समयको ज्ञानको खोजी पछि बुद्ध आपनै भित्री विचारलाई प्रधान्यता दिएर बोधिवृक्षमुनि तपस्या गरी ध्यानमग्न भए । त्यही बोधिवृक्षमुनिबाटै उनले बुद्धत्व प्राप्त गरे । बुद्धत्व प्राप्ति पछि संसारमा कुनैपनि कारणले कुनैपनि कुरा उत्पन्न हुने जस्ता अति गम्भीर प्रतीत्यसमुत्पादधर्म मानव-हरूमा संज्ञाउनु बुझाउनुपर्छ र यो कुरा बुझाउनु अति नै कठिन कुरा हो भन्ने ठानेर यस अन्धकारलोकमा धर्मचक्र चलाउन धर्मोपदेश दिई सकलको उद्धार गर्ने उनले अठोट गरे । अनि पहिलो ६ वर्षसम्म आफ्नो समझ रहेका कौण्डन्य आदि पञ्चभद्रवर्गीय भिक्षुहरूलाई सबभन्दा पहिले उपदेश दिन ती भिक्षुहरू बसिरहेको वाराणशीनिरको ऋषिपतन सृगदावनतिर लागे ।

आषाढ पूर्णिमाका दिन आफूहरू भएको ठाउँमा आइपुगेका बुद्धलाई देखेर पञ्चभद्रवर्गीय भिक्षुहरूले तपश्चर्याबाट च्युत भएका बुद्ध आइपुगे भनी उनी प्रति कुरा काटे । किन्तु बुद्धको मैत्रीचित्तको प्रभावले ती भिक्षुहरूलाई प्रभावित गन्धो र उनीहरू आफै बुद्धको स्वागत सत्कारमा उन्मुख भए । त्यसपछि पनि आफू बुद्ध भएको कुरामा शंका गर्ने ती भिक्षुहरूलाई आफू पूर्णरूपेण बुद्ध भइसकेको कुरावताई बुद्धले

उपदेश दिन थाले । यही नै बुद्धको पहिलो उपदेश थियो । बुद्धले बताए कि प्रवर्जित भएकाले बुड्प्रकारका 'अति' (excess) लाई छोड्नुपर्छ । ती दुई 'अति' मध्ये एउटा पञ्चकाममा आसक्त भइरहनु र अर्को शरीरलाई ठूलो कष्ट दिएर हठचर्या गर्नु । यी दुबै प्रकारका 'अति' लाई छोडर 'मध्यममार्ग' अपनाउनुपर्छ । त्यस मध्यममार्गद्वारा सीधै निर्वाणपदमा पुगिन्छ । त्यही मध्यममार्ग (Middle Path) लाई आर्य - अष्टाङ्गिकमार्ग (The Eight-fold Path) भन्दछन् । यी आर्य-अष्टाङ्गिक मार्ग हुन्- सम्यक्दृष्टि (ठीक तरीकासँग बुझिलिनु Right vision), सम्यक्संकल्प (ठीक तरीकासँग संकल्प गर्नु- Right Determination), सम्यक्वाचा (ठीक तरीकासँग बोल्नु- Right Speech), सम्यक्कर्म (ठीक तरीकासँग काम गर्नु- Right Action), सम्यगाजीव (ठीक तरीकासँग जीविका गर्नु- Right Livelihood), सम्यगव्यायाम (ठीक तरीकासँग उद्योग गर्नु- Right Effort), सम्यक्स्मृति (ठीक तरीकासँग स्मृति राख्नु Right Attentiveness) र सम्यक्समाधि (ठीक तरीकासँग ध्यान गर्नु- Right Meditation) ।

मानिस एक दुःखको पोको हो । जन्मजराव्याधिमृत्यु र संयोग-वियोग आदि पांचस्कन्ध ने मानिसमा हुने दुःख हुन् । यी तृष्णा आदि दुःखलाई हटाई यसबाट छुटकारा पाउने मार्ग ने आर्य-अष्टाङ्गिकमार्ग हुन् । यी दुःखका कुराहरू सत्य हुन् । यस्ता ४ प्रकारका 'दुःखसत्य' छन् जसलाई 'चतुरार्थसत्य' भन्दछन् । आर्य-अष्टाङ्गिक-मार्ग यही ४ आर्यसत्यहरूमा आधारित छन् ।

४ 'आर्यसत्य' मध्ये पहिलो 'दुःख-आर्यसत्य' (दुःख) हो र दोशो 'दुःखसमुदय- आर्यसत्य' (दुःखको कारण), तेशो 'दुःखनिरोध-आर्यसत्य' (दुःखको अन्त) र चौथो 'दुःखनिरोधगमिनी-आर्यसत्य' (दुःखको अन्त गर्ने उपाय) हुन् ।

पञ्चभट्टवर्णीय भिक्षुहरूलाई दिइएका थी पहिला उपदेशलाई ने बुद्धको 'धर्मचक्र-प्रवर्तन' भनिन्छ । बुद्ध जो 'अर्हंत' बने त्यसले जुन व्याख्या गरे त्यो 'धर्म' (Law) भयो र त्यही धर्मपालनको लागि 'संघ' (Community of believers) बन्यो । यी तीनलाई 'त्रिरत्न' (Three Gems) भन्दछन् ।

भारतवर्षको पुराण-इतिहासमा आदर्श शासकहरू थिए जसलाई धर्मचक्रप्रवर्तक राजा भनी पुकारिन्थे । ती राजाहरू चक्रप्रवर्तन गरी शासन चलाउँथे । यो शासन हातहतियारको शक्तिहरू रोइन किन्तु धर्महरू चलाइन्थ्यो । बौद्धग्रन्थ अनुसार सुवर्णचक्र, रजतचक्र, ताम्रचक्र र लोहचक्र थिए । संसारको ठूलो भूभागलाई शासन गर्न सके अनुसार क्रमशः यी ४ चक्रप्रवर्तक राजा गनिन्थे । सुवर्णचक्रका राजाले सम्पूर्ण भूभागलाई संगठित गरेर शासन गर्दछ । बुद्धको धर्म पनि सुवर्णचक्र जस्तै छ । कुनै ठूला ऋषिमहर्षीले बुद्धधर्मको शिक्षा दिन्छ भने त्यस शिक्षा-लाई धर्मचक्रप्रवर्तन गरेको भनिन्छ । त्यस व्यक्तिलाई सबैले सम्मान गर्दछन् र उनको धर्मानुशासन र शिक्षालाई पनि सबैले उत्तिकै सम्मान गर्दछन् । धर्मचक्रको मतलब बुद्धधर्मको शिक्षा पार्दछ ।

दिनु हो । बुद्धले आफूसहित ६१ जनाले अर्हंत्व प्राप्तगरिसके-पछि 'धरथ भिद्धव्ये चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय' भनी भिक्षुहरूलाई ठाउँ ठाउँमा जान उपदेश गरे । संसारमा धर्मदूतहरू पठाई धर्मप्रचार गर्ने परम्परा चलाउने प्रथम महायुरुष भगवान् गौतम बुद्ध नै थिए । बुद्धको पहिलो उपदेशको बेलादेखि उनको मृत्युसम्मको ४५ वर्षमा उनले उत्तर र मध्य भारतका मुलुकहरू र गाउँहरूमा निरन्तर रूपमा धर्मचक्रप्रवर्तन (Rolling the wheel of the Law) गर्दैरहे । उनको निर्वाण पछि पनि शिष्यपरम्पराद्वारा धर्मचक्रप्रवर्तन हुँदैरहो । यसरी धर्मचक्रप्रवर्तन हुँदै मध्यऐशियाबाट चीन, कोरिया र जापानसम्म पनि धर्मचक्र प्रवर्तित भएर समूचा दक्षिणपूर्व ऐशियामा बुद्धको धर्मचक्र प्रवर्तित भयो ।

धर्मचक्र प्रवर्तन गर्दा बौद्ध धर्मदूतहरू ठाउँ ठाउँमा जाने गर्थे र गर्दछन् पनि । यी धर्मदूतहरूले कहिलै पनि अहलाई धर्म परिवर्तनतिर जोड दिएनन् । कुनैपनि बौद्ध धर्म प्रचारक वा भिक्षुले अरू धर्मप्रति नरान्नो प्रचार गर्ने गरेका छैनन् । जतिपनि बौद्ध धर्मदूतहरू भए उनीहरूले शान्ति र सम्मानपूर्ण तरीकाले बुद्धका सन्देशको प्रचार गरे । बुद्धधर्म प्रचारको लागि कुनै पनि इतिहासमा रक्तपात भएको देखिएको छैन । बुद्धका मैत्री र करुणाका उपदेशले मानिसको हृदयलाई खोलिदिएको छ र विना कुनै अपठ्यारोले नै मानिसहरूले यस शिक्षालाई ग्रहण गरे । यसरी तो हूतहरूले बुद्धधर्मलाई दिश्वधर्म बनाउन मद्दत गरे ।

बुद्धधर्म मैत्रीको सुप्रभावबाट विजय हासिल गर्दछ न कि डर- त्रासको कुप्रभावबाट । अन्धकार, धृणा र दुःखको संसारबाट मानवतालाई उज्ज्यालो मैत्री र सुखको नयाँ संसारमा लाने बाटोलाई बुद्धको शिक्षाले प्रकाशित उत्तिकै सम्मान गर्दछन् । धर्मचक्रको मतलब बुद्धधर्मको शिक्षा पार्दछ ।

अब २० औं शताब्दीको शुरुदेखि बुद्धधर्म पाश्चात्य मुतुकहरूमा प्रचार भइहेको छ । आधुनिक विज्ञानसँग मेलखाने एउटै मात्र धर्म बुद्धधर्म नै हो भन्ने विश्वास गर्ने थेरै जस्ता पाश्चात्यहरू अहिले बुद्ध धर्मप्रति दिँचिएका छन् ।

बुद्धको जुनसुकै उपदेश व्यावहारिक र जीवनोपयोगी छ

विश्व शान्ति कामना

— सेते तण्डुकार

गर्न सकून दान धर्म

पञ्चशील पालन ।

यो जमाना हे भगवन् !

विश्व शान्ति भैरहून् ।

नाना रङ्गको बहाना गरेर

प्राणी हिसा नगरून् ।

लोभको बसमा थरेर

परथन हरण नगरून् ।

मोहको बसमा परेर

परस्त्री हरण नगरून् ।

रागको बसमा परेर

कृठुा कुरा कोही नगरून् ।

नृथ्य वाद्य ज्वामा लुध्य नहोऊन् ।

सुरा पान नगरून् ।

ध्यान गरेमा ज्ञान मिल्ने

विसेर कोही नवसून् ।

पञ्चशील पालन गरेर

विश्व-शान्ति कामना गरून् ।

दान शील ध्यान पूर्ण गरेर

बोधि-ज्ञान प्राप्त गर्न सकून् ।

एकपल्ट बुद्धले भनेका छन्— “अनंतिक र असंयमी भएर सय वर्ष बाँच्नुभन्दा सदाचारी र ध्यानी बनेर एकदिन जित्नु जाति छ ।” यस्ता उपदेशको अनुशीलनको लागि हामी बुद्धको शरण जान्छौं ।

बुद्ध सरणं गच्छामि ।

बुद्धको शरणमा जाओ

— शिवभक्त पलांचोके

बैशाख शुक्ल पूर्णिमा दिन पारो

शुभ घडि शुभमुहूर्त मिलाई

उदय भो श्री बुद्ध भगवान्को
लुभिनी नगर नेपाल आई ।

पृथ्वीभर शुभ मङ्गल पादे
पूर्णचन्द्र निस्क्यो ज्योति छदे ।

घुमीघुमीकन स्वदेश विदेशमा
ज्ञान शीतल शुभरस छदे ।

क्रोधी, हम्भी, सोभी र कामी
जनका मन गराइदिए ज्ञानी ।

जाऊ जाऊ उनकै शरणमा
लिनैछन् शरण सेवक ज्ञानी ।

आनन्दकुटी विहारगुठी - एक परिचय

-भिक्षु मैत्री, सदस्य-सचिव
आनन्दकुटी विहार गुठी,
काठमाडौं।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरबाट लक्ष्यित उदेश्य पूरा गर्नको निमित्त स्थापना भएको आनन्दकुटी विहारगुठीको प्रस्तावनामा उल्लेख भएको छ-

"श्री ५ को सरकार राष्ट्रिय शिक्षा समितिले मिति २०२६।५।२० मा आनन्दकुटी विद्यापीठका संस्थापक भिक्षु अमृतानन्दलाई पठाएको पत्रानुसार २०२६ साल भाद्र २५ गते आनन्दकुटी विद्यापीठको सञ्चालक समितिको बैठकले निर्णय गरे अनुसार आनन्दकुटी विहारका नाउँमा खाता खोली एकमुष्ट रकम छुट्याई अनुदान दिएको हुँदा सो रकमबाट हुपुर्ने लक्ष्य पूरा गराउने अभिप्रायबाट भिक्षु अमृतानन्दद्वारा आनन्द विहारगुठीको नामले २०२६।६।२२।१ मा गुठ (TRUST) गठन गरिएको हो।

यस आनन्दकुटी विहारका नाउँमा हाल भएको पूँजी र भविष्यमा धर्मनिल्ठा तथा धर्मप्रेमी सज्जनहरूबाट आर्थिक सहायता प्राप्त हुन सक्नेछ भन्ने आशामा हाल भएको रकम समेत गुठ राखी त्यसलाई सञ्चालन गर्ने एक सञ्चालक समिति पनि गठन गरी, मूलधन नमासिने गरी त्यसबाट आयस्ता हुने रकमबाट मात्र आनन्दकुटी विहारको चिरस्थायी संरक्षण गराउने र बुद्धधर्मको ज्ञान र दर्शनलाई संवर्धन, अन्वेषण तथा प्रचार गर्ने अभिप्रायबाट गुठी

प्रवन्धपत्र पनि तयार गरिएको हो। त्यसमा लेखिएको विपरीत काम गर्नेलाई प्रतिवाय समेत लागी नोक्सानी गरेमा भर्ना दिनुपर्नेछ।"

यस गुठीको मूल उद्देश्य (क) आनन्दकुटी विहारको चिरस्थायी संरक्षण, मरमत - सम्भार र विकास तथा त्यसमा बस्ने स्थविर परम्पराका भिक्षुसंघलाई चतुप्रत्यय-द्वारा उपस्थान गर्ने।

(ख) बुद्धधर्मका पुस्तकहरू प्रकाश, प्रचार - प्रसार गर्ने, बुद्ध धर्मको शिक्षा दिने तथा बौद्धधर्म सम्बन्धी अन्वेषण गर्ने विद्वान्लाई सक्दो सहयोग स्कलरसीप प्रदान गर्ने रहेको छ।

सो उद्देश्य पूरा गर्ने शुरूदेखि २०३६।७।७ सम्म निम्न महानुभावहरूबाट निम्न प्रकार चन्दा प्राप्त भएको छ-

१, ०२६।५।२५ आनन्दकुटी विद्यापीठबाट	२,५४,५२८।११
२, " श्री बेखानारायण मानन्दर, मखनबाट ६००।	
३, " भिक्षु अमृतानन्दबाट	१०,०००।-
४, ०३४।४।५ मन्दिरको दानपत्रबाट	५००।-
५, ०३२।६ भूतानकी राजमाताबाट	१,०००।-
६, ०३४।४।५ जापानी पर्वतारोही दलबाट	५००।-

३०. ०३०२१२० भिक्षु अमृतानन्दबाट	५५,०००-
३१. ०३०२१२१ १२ जनाको आजीवन सदस्य शुल्क रु. ६३६।—	
३२. ०३०२१२२ विहार निर्माणका लागि चन्दा रु. ७७४। रु. ५	
३३. ०३०२१३० भिक्षु अमृतानन्दबाट	५०, ०००।—
३४. ०३०२१२३ भिक्षु अनिरुद्धबाट	२०,०००।—
३५. ०३०२१३७ याई कठिन चन्द्रबाट	७०,५००।—

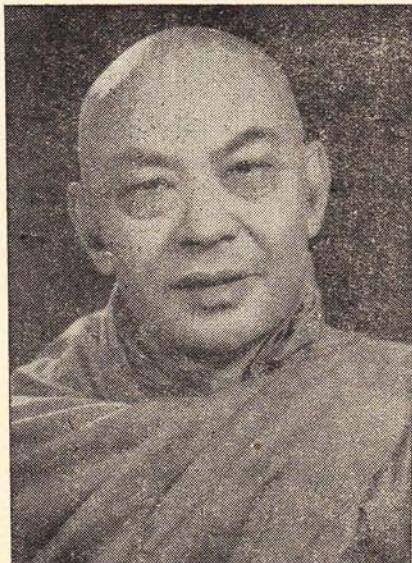
४७५०३८। कृष्ण

डम्बुक उद्देश्य अनुरूप आनन्दकुटी विहारको चिर-
सम्पादी संरक्षण मरमत, सम्भार र विकास क्रममा आगन्तुक
कोषा २०३४ सालमा बनाइएको थियो भने २०३७
सालमा विहार पछाडिको भाग निर्माण गर्न नपुग रकम
रु. २०,०००।— चन्दा यस गुठीले आनन्दकुटी दायक
कामलाई दिएको थियो। त्यस्तै बिहारी मरमत कार्य हुँदै
काल्पनिको छ। आनन्दकुटी विहारमा बस्ने भिक्षुसंघको
सहाय्य उपस्थानको लागि विहारानुदान मासिक रु.
५००।— दिवे आएको छ।

कुदाहर्म सम्बन्धी पुस्तकहरु विशेष गरी अन्वेषणात्मक
कोषा नोदा पुस्तकहरु अहिलेसम्म २६ बढा संग्रह गुठीको
काल्पनिक प्रकाशन भइसकेका छन्। त्यस्तै “आनन्दभूमि”
कोषा नामिक पत्रिका दशौर्वर्षदेखि प्रकाशित गर्दै आएको
काल्पनिको लागि मासिक रु. ५००।— अनुदान दिवे
आएरो छ।

बुद्धधर्मको शिक्षा दिने क्रममा सोभियत संघका दुइ-
जना विद्यार्थी दुगारोभ र मारहाबलाई नेपालमा बुद्धधर्म
अध्ययन गर्न दुइवर्षको लागि यस गुठीद्वारा स्कलरशीय
दिइएको थियो जसको लागि स्वयं संस्थापक भिक्षु अमृता-
नन्दले रु. ५५०००।— चन्दा स्वरूप प्रदान गर्नुभएको
थियो। त्यस्तै हालै यस गुठीको तरफबाट श्रीलंकाका
मडिले पञ्चासीह महानायक महास्थविर र मापलगाम विपुल-

सार महास्थविरको निमंत्रणामा आठजना नेपाली शास-
गेर विद्यार्थीहरूलाई आफ्ना आमा बाबु तथा अभिभावक
बाट दिइएको खर्चमा नपुग झण्डे रु. ६००।— श्रीलंका
पठाउनको निमित्त व्यहोरेको थियो। यसको अतिरिक्त
धर्मप्रचार गर्ने क्रममा समय समयमा बिभिन्न देशका बौद्ध
विद्वानहरूलाई निमन्त्रण गरी ध्यान भावना प्रवचन
आदिको व्यवस्था पनि गरिआएको छ।

आनन्दकुटी विहारका संस्थापक
भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर

२०३२ सालमा नेपालमा प्रथम पटक हात्रा भित्र
बौद्ध राष्ट्र थाइल्याण्डको राजधानी बैंकक शहर स्थित
वात्पकुनाम विहारका अधिपति भिक्षु धर्मधीर राजमहा-
मुनि महास्थविरजय आनन्दकुटीमा वर्षावास बस्नु भई
स्वदेश किर्ता जान लाग्नुहुँदा बिदाइ समारोहका साथ
उपहार दिने कार्य सम्पन्न भएको थियो। साथै नेपाली
श्रावणेर सुसेधलाई वहाँसँगै बुद्धधर्म अध्ययन गराउन लगि-
एको थियो। त्यस्तै २०३८ सालमा थाइल्याण्ड र नेपाल

दुबैदेश मित्री कठिन उत्सवको आयोजना गर्ने भौका पनि यस गुठीले पाएको थियो ।

२०३४ साल मंसिरमा सोमित्र त्रिविक्षयका प्रमुख हस्त्वोलामा गम्भोजभको नेतृत्वमा आउनुभएका ५ जनाको टोली १० दिनसम्म यस गुठीको निमन्त्रणामा नेपाल रहन्जेल राम्रोसँग अतिथि सत्कार गरिएको कुरा टोलीका सदस्यहरूको तरफबाट मैले सुनेको थिएँ ।

२०३६ सालमा श्रीलंकाका पूज्य नारद महात्थविरज्यूको छैठौं नेपाल आगमन गुठीको निमन्त्रणामुसार भए ज्ञ वहाँले आनन्दकुटी विहार र अन्य ठाउँहरूमा एक महीनासम्म नेपाली भक्तजनहरूलाई धर्ममूर्ति पान गराउनु भएको थियो ।

२०३७ सालमा पूज्य स्व. चन्द्रमणि महात्थविरज्यूको समाधि बनाउनको निमित्त यस गुठीले रु. ७,५०००- प्रदान गरेको थियो ।

२०३८ सालमा बर्माका ध्यानगुरु स्व. महाशी सथादो र टाउँपुलु सथादो महात्थ विरहरूको नेपाल यात्रामा यस गुठीले पनि स्वागत समारोहको आयोजना गरेको थियो र “स्वयम्भू चैत्य” रिप्लिका पनि उपहार दिइएको थियो ।

यसै साल नेपालमा प्रथम पटक ध्यानगुरु कल्याण-मित्र श्री सत्यनारायण गोयन्काको १० दिने ध्यान

शिविरको आयोजना आनन्दकुटी विहारमा गर्ने भौका प्राप्त भएको थियो । त्यसपछि अहिलेसम्म अटूटहरपले यस विहारमा प्रत्येक शनिवार ध्यानमा बस्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

त्यस्तै थाई नेपाल कठिन उत्सव मनाउन र थाई नेपाल बीच मैत्री सम्बन्ध सदा स्मरणीय राख्न चाहनु भएका थाई इन्टरनेशनलका एयरपोर्ट मैनेजर श्री सुब्रात-ज्यू आपनो कार्यकाल सिद्धार्थाई नेपालबाट स्वदेश फिर्ता जान लाग्नुहुँदा वहाँको सम्मानमा बिदाई समारोह र उपहार यस गुठीले प्रदान गरेको थियो । यस्तैगरी कठिन उत्सवमा आउनुभएका द्वय थाइमहांस्थविरहरूलाई गुठीको तरफबाट उपहार प्रदान गरिएको थियो ।

नेपाली थेरवादी परंपराको भिक्षुहरूलाई सेवा गर्ने क्रममा भिक्षु मेघंकरलाई दैकक गै आपनो पेटको शत्य विक्रित्सा गर्न यस गुठीले रु. २,००००- प्रदान गरेको छ । हालैमात्र भूटानका एकजना लामागुरु आनन्दकुटीमा १ महीना जति बस्नुभएको थियो ।

शुरुदेखि २०३६ सालसम्मको हिसाब भूतपूर्व सचिवज्यूले अडिट गराई बुझाइसकनुभएको कुरा रिकर्डबाट थाहा पाइए ज्ञ वाकी सालहरूको हिसाब वेश गर्ने कार्य जाहेरी नै छ ।

२५२७ औं बुद्ध जयन्तीको पुनीत उपलक्ष्यमा विश्व-
मानवताई सुख शान्तिको कामना गर्दे.....

बुद्धं सरणं गच्छामि

फोन: १११८६
१४६७६

इकाइलैण्ड ट्रान्सपोर्ट कै.
६/६१ न्यूरोड, काठमाडौं

अन्तर्वार्ता

[२५२७ अौ बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा आनन्दकुटी विद्यापीठ र आनन्दकुटी कथ्या विद्यापीठका केही छात्र-छात्रासँग लिइएको अन्तर्वार्ता]

- प्रस्तुतकर्ता

शिक्षक - लक्ष्मी प्रसाद प्रसाई

प्र. तपाईंले आनन्दकुटी विद्यापीठमा बुद्धधर्मका बारेमा के कुराको अनुभव गर्नुभयो त ?

उ. मैले आनन्दकुटी विद्यापीठमा चूँह थालिकन बुद्धधर्म सम्बन्धी निकं ने कुराहरु व्यावहारिक रूपबाट थाहा पाउन सकेको छु । खास गरी आदरणीय कुमाऊ भन्ते जस्ता अति प्यारा भिक्षुहरूको स्नेह र ममताले बुद्धधर्मप्रति धर्म प्रेरणा मिलेको अनुभव गरेको छु ।

- गेन्जो गुरुज्ञ, कक्षा ६

प्र. तपाईंलाई केही बुद्धका उपदेशहरू थाहा छ कि ?

उ. चित्तलाई सधै बसमा राख, बाप कर्म नगर, चित्त शुद्ध गर, कुशल काम गर, पुण्य संचय गर इत्यादि बुद्धका उपदेशहरू हुन् भन्ने कुरा थाहा छ ।

- जनक राई, कक्षा ७

प्र. वैशाखपूर्णिमाको दिन किन महत्वपूर्ण हुन गएको हो ? यसबारेमा तपाईंले केही कुरा थाहा पाउनुभएको छ कि ?

उ. भगवान् बुद्धले वैशाख पूर्णिमाको रातको अन्तिम याममा बुद्धत्व प्राप्त गर्नुभएको थियो र त्यसै गरी उहाँको जन्म पनि वैशाख पूर्णिमाकै दिन नेपालको लुम्बिनी उद्यानमा भएको थियो साथै उहाँको महापरिनिर्वाण पनि वैशाख पूर्णिमाकै रातको अन्तिम याममा भएको हुनाले त्यो दिन महत्वपूर्ण हुन गएको कुरा थाहा पाएको छु ।

- संजयकुमार छाः, कक्षा १०

प्र. भगवान् बुद्धको नाम संसारभरि किन प्रचलित हुन गएको हो ?

उ. गौतम बुद्धका धार्मिक उपदेशहरू संसारका बहुसंख्यक मानिसहरूका लागि अति उपयोगी भएको हुनाले बुद्धको नाम संसारभरि प्रचलित

हुन गएकी जस्तो लाग्छ ।

— छोभा थापा, कक्षा ८

प्र. नारीहरूलाई बुद्धले गरेको सहयोगबारेमा केही
कुरा थाहा छ कि ?

उ. आजभन्दा २६०० वर्ष अघि नै समाजमा
सम्मानजनक स्थान दिलाउन नारीलाई बुद्धले
सहयोग दिनुभएको थियो । उहाँले नारीहरू-
लाई समाजमा उनीहरूको महत्त्व ए उपयो-
गिताबारे बोध गराइदिनुभयो । बुद्धको
समयमन्दा पहिले भारतीय नारीहरूले
पर्याप्त स्वतन्त्रताको आनन्द लिन पाएका ।

बांबांलाक वस: स्वीकेत लुमंका दिसँ

जुजु टेलर्स

खिचापुख, ये ।

फोन ११६६५

सम्पादकलाई चिठी

श्री सम्पादकज्यू,

आनन्दभूमि पत्रिकाको वर्ष १० अंक १०मा सम्पादकलाई चिठ्ठी विषयमा श्री कनकद्वीपजीले लेखनुभएको नेपालमा ६५% प्रतिशत बौद्ध छ भनी ठोकुवा भन्नुभएकोमा लाख लाख धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यस्ता धन्यवादका पात्र भए अर्जुन पाखिनलाई केही नजाञ्चे बनाउनुभएकोमा चुप लागेर बस्न सकिन । मलाई लारदछ अर्जुनजीले लेखनुभएको कुरा सत्य र तथ्य हो भन्न म दुइमत मान्दिन । अर्जुनजीको भनाइ त लामा र गुभाजूलाई अबौद्ध भनेको होइन खालि आशावादी बौद्ध मात्र भनेको जस्तो मलाई लागदछ । आखिरी आशावादी हो या निर्वाणाचारी हो बौद्ध नै हुन् । लामा र गुभाजूहरूले सातौं शताब्दीभन्दा अगाडिको बुद्धलाई नै मानोस् तर तपाईंके भनाइ अनुसार लामा र गुभाजूको अन्तिम लक्ष्य “प्रज्ञापारमिता” नै हो । तपाईंलाई यो पनि अवश्य आहा होला बुद्ध हुमेलाई बोधिसत्त्व भन्दछ भनी, त्यही बोधिसत्त्वले गर्ने क्रिया नै पारमिता हुन् ती पारमिताहरू

पूरा नगरेमा बुद्ध नै हुन सकिन्न । यसको मतलब अनुसार तपाईंले बोधिसत्त्व चर्या भन्ने किताब पढ्नुहोला त्यसबाट अवश्य तपाईंलाई थाहा हुनेछ कि प्रज्ञापारमिता बुद्ध हुने आशा राख्ने आशावादी सिवाय अरु अवश्य महोला । अनि त्यसमा तपाईंको चित्त नबुझेमा तपाईं र गुभाजूसँग छलफल गर्नुपर्ने देखिएमा म पनि विचार गर्नुपर्ने ।

फेरि अर्जुनजीलाई त्यस्ता लेख लेखनमा बच्चित गराउन चाहने श्री दयारत्नजीले दिनुभएको धाक, धम्की र त्रासले यहाँका अबौद्ध वनि दुःखित भएको छ किनकि यस्ता सत्य कुरा लेखन नदिमे प्रयासले गर्दा दुःख लाग्नु स्वाभाविक नै हो तर अर्को खुसिलाग्दो कुरा वनि छ जुन कुराबाट आज यस्तो धाक धम्की दिनु पन्यो त्यसै व्यक्तिलाई आफ्नो जातीयतामा ल्याई आफू जस्तै गँवारो बमाउन चाहेछ । दयारत्नजी तपाईं बुद्धिस्ट भएर वनि किन “मुश्लिमबादी” जस्तो हुनुभयो । बुद्धर्घममा सबैलाई स्वतन्त्रता दिएको छ तर तपाईंले गरेको लाइन र वहाँको लाइन मात्र फरक हो तर धर्म फरक भएको अवश्य होइन “मुश्लिममै” मात्र आफ्ने माता भएमा या जाती भएमा

आपने धर्म मान्यता न मानेमा धाक, धर्मकी र त्रास दिएर आफूतिर खिँचदछ त्यसरी खिँचने खालको अजुनजी अवश्य नहोला मलाई लागदछ। तर तपाईं या लामाहरू हुनुभयो बोधि सत्त्व चर्या गरी बुद्ध हुने आशा गर्ने। अजुनजी हुनुभयो अहिन्दको जन्ममा ने निर्बाण प्राप्त गरी जाने यति मात्र फरक हो। तपाईं या लामाहरू बुद्ध जस्तै हुनमा आका राखदछन् त्यसकारण आशाबाटी भन्नमा दुइमत नहोला। दयारत्नजी अजुनजीलाई आपनो सगे भाइ अथवा जाती-यमा ल्याएर गँवारो ने हुने सावितीबाट बच्नु होला। तपाईंले लेखनुभएको तरीका अनुसार यही सावित गर्दछ किनकि अजुनजीले लामाहरू-लाई गँवारो संज्ञा दिएको छ बल तपाईं गँवारो संज्ञा किन कसरी दिएका भनी बुझन खोज्नु भएमा बेश हुने थियो। नत्र दयारत्नजी अजुन-जीसँग गएर अध्ययन गरी गँवारो भनेको ठीक बेठीक छुट्याई कता जाँदा ठीक हुन्छ विचार गर्नुहोला। तर जोठा सोठा भन्नेतिर लाम्नु-भएमा आफैले गँवारो हो भनी साविती हुनुभएको हामीलाई भान हुन्छ।

यस्तै गरी “सुन्सरी साहित्य प्रतिष्ठान” का अध्यक्ष श्री मानवज्ञ वज्रांचार्यजीले लेखनु-भएको छ कि “नशा र पशुवध” बुद्धि नाश गर्ने साथै निर्दयी व्यवहार गर्ने गुभाजू (वज्रांचार्य) र लामाहरूमा चलन छ। फेरि लामा र वज्रांचार्यहरू असुर प्रवृत्तिका हुन्दैन् भनी लेखनु-भएकोमा अजुनमाथि दोषारोपण गरी लेखन नहुने थियो।

फेरि गुरुहरू नै असुर प्रवृत्तिका हुन्दैन् भने चेला या शिष्यहरू कस्ता होसान् भन्नुभएकोमा

ठीक छ भन्न सनिन्न। लामा र गुभाजूहरूले पुजने “मन्दिरन्द्र नाथ” पनि असुर या राक्षस के छोरा त होला। त्यसकारण त्यस्तै असुर प्रवृत्तिका शिष्यहरूमा पनि देवता पनि निस्कृत्य त्यस-मध्ये अजुनजी पनि एक देवता हुन् भन्नमा दुइमत नहोला भन्ने कुरा मानवज्ञजीले लेखनुका साथै सावित गर्नुभएको छ। यसमा वज्रजीलाई धन्यवाद छ।

अजुनजी कसैले कुनै कुरामा आलोचना न गरेमा आपनो लेखको महत्व रहेदैन त्यसकारण आलोचना यदै गर्छ लेख लेखनमा पछि नपर्नु-होला। यस्तै प्रकारले धर्मप्रचार गर्नुभएमा हामी-हरूलाई पूर्ण बोद्ध हुन पाउने मौका बाँध्यो तपाईंलाई लाख लाख धन्यवाद छ।

संघ रत्न शाक्य
मरणावा, रूपन्देही

बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा हाम्रा
कम्पनीहरूको तर्फबाट हार्दिक
मंगलमय कामना छ।

1. हिमाल आयरन एण्ड स्टील (प्रा.) लि.
2. भाजुरस्त इन्जीनियरिंग एण्ड सेल्स (प्रा.) लि.
3. स्यामुकापु इन्टरनेशनल

ज्योति भवन, कान्तिपथ
काठमाडौं।

फोन: ११४९० र १४३२७
पोष्ट बक्स नं. १३३

निर्वाणया चौहाकःगु लँपु ?

- एम्. सी. टुड. बर्मा

वर्माय् दया च्वंगु निगू प्रकारया भिक्षु संघ
समाप्त याय् या लागी वर्मा सरकारं विशेष
धार्मिक न्यायालययात उजं जूगु जुया च्वन ।
थव अभियान निदं न्हावः शुरु जूगुया मुख्य उद्देश्य
धार्थये गु बौद्ध धर्मविलम्बीया संरक्षण यानांति
अन छगु लाखया संद्याय् दया च्वंगु स्यूदो समूह
मदयका छोयत खः ।

वर्माय् दया च्वंगु थुगु निगू समूहया सिद्धान्त
बौद्ध अनुयायीपिसं थुइके मफुगु रहस्यमय वा
संदेहात्मक सिद्धान्त जुया च्वन । अथे जूसां नं
थुगु समुदय (स्यूदो वा मिथ्यादृष्टिभिक्षु समूह)
नं वर्मी बौद्धधर्मविलम्बीपिनिगु अनुपम अद्वा-
यात थःपिनिपाखे हे साला कया च्वन । (अथे
याय् फुगुया विशेष कारण छु ध्याःसा इमिगु
सिद्धान्त्य भगवान् बूद्धं देशना याना तःगु
धर्मया हे छगु माधारण परिचय खः धयागु इमिगु
धापू खः । थिमिगु थुगु मिथ्या प्रचारयात कया:
थेरवादी बौद्धभिक्षुपिसं अदालतय वनाः उजु-
री नं विल थव उजुरोयात विशेष रूपं गठन जूगु
धार्मिक न्यायालयपाखे जांचबूरु जुल ।

थुपि निगू समूहमध्ये छगु समूह नं मृत्युं
मनूत पुनः मनू हे जुया जन्म जुइ धैगु धापू
प्रकट वाःगुलि हे मनू तय्गु आकर्षण थुगु समूह-
प्रति दुगु खँ सी दु । थव समूहया मुख्यह्य भिक्षु

उ ओखात्या धाषुकथं, साधारण बौद्ध जगतये
प्रचलित विश्वास अनुसार बुद्धधर्मय मनुष्यलोक
या नापनाप स्वीछगु लोक नं दु धैगु खँ केवल
भ्रम जक खः, मेकथं धायमाल धाःसा मनूत मृत्युं
लिपा न त स्वगंय वनी न त नकंलोकय वनी ।

धात्ये धायमाल धाःसा गाथा ध्वनीगु, बुद्ध
पुजा यायगु, शील कायमु इत्यादि पुण्य क्रमाय
यायगु ज्या लगय् मजूगु विपाक मदुगु साच
मजूगु ज्या खः धकाः इमिसं धया च्वंगु जुया
च्वन । अजोगु पुण्य सिना वनीबलय हाकनं पुन-
जन्म काइबलय अपायचो ज्या लगय् ज्वी मखु
धयागु इमिगु धापू खः ।

थव विश्वध्यापी स्वीछगु लोकवारय विश्वास
यात इमिसं मानय् मयाःगुलि बौद्ध कर्मवाद नं
इमिसं मदु धकाः धाःगु जुल । थुपि नियम वा
सिद्धान्त बुद्धधर्मय मौलिक विश्वास खः थुकीं
भिगु वा मभिगु ज्याया भिगु वा मभिगु
हे विपाक थव हे जन्मय वा मेगु जन्मय बनय ज्वी ।
स्वीछगु लोक दु धकाः इमिसं मानय् मयाःगुलि
इमिगु लागी थव तथ्य नं असत्य हे जुल ।

थव निकाय नं थःत प्रत्यक्ष जूगु मनुष्य लोक
व पशुधोली जक दु धकाः इमिसं मानय् याना वयी
च्वंगु जुया च्वन । इमिगु धापूया कारण छु धाःसा

मनु तयके यःगु धंगु तृष्णा भावना दुगुलि मनु
सिनाः हाकन मनु जुयाः जन्म ज्वी धंगु इमिगु
धापू खः ।

थुपि मिथ्या दृष्टिपिनि समूहया विरुद्धय्
जुया चवंगु उजुरीया छलफलय् (अदालतय्)
थव चव्य धया तःगु कारण थें मेमेगु काइण नं
धार्मिक न्यायालबसं चर्चा जुल । थव चर्चा इ. सं
१६८० सं बर्मिया अखिल बर्मि बौद्ध भिक्षु
संघया (२६६) निसः व स्वीगुह्या विद्वान् भिक्षु
पिनिगु पुचलय् ल्यया काःपि न्याह्य प्रकाण्ड विद्वान्
पिनिगु समिती जूगु खः । थव निकाय (समिति
या विद्वान् भिक्षुपि, गृहस्थी विद्वान् ह्यह्यह्य) (७)
व मेमेपि विद्वान् प्रतिनिधि दुगु थव धार्मिक
न्यायालबस बय्कःपिं थव विवाद या बारय् बुद्ध
धर्मय् जूगु, त्रिपिटक ग्रन्थस उल्लेख जुयाः ततः-
धंगु सिद्धान्तत उल्लेख (Quote) यानाःहे बहस
याःगु जुल । थव जांचबूरु या ज्या रंगून शहरया
उत्तरपाखे चवंगु विश्वशान्ति स्तूपया क्षेत्रस
प्यलातक बिकाः जुल । थव बहस स्वयत् भिक्षुपि
गृहस्थपि यको यको हे विज्याःगु जुल । मेगु
कथं धाय् माल धाःसा थव बहस जुया चवंगु न्याया-
लय दर्शकपिंस भरीभराउ जुयाः नं न्यायालयया
नापनापं चवंगु लं इत्यादि समेतं जाःगु जुल ।
दर्शकवर्ग नं थव बहस न्यने दय्क धकाः न्याया-
लयपाखे माइक (Speaker) या नं बन्दोबस्त
याना तःगु जुया चवन । विद्वान् न्यायाधीशपिङ्ग
फैसला पाःगु फैसला भो न्हयेसः (७००) पाना
दु । थुगु प्रतिवेदन त्रिं खुगू धो (६ घण्टा)
यानाः खुन्हुतक्क बिकाः अध्ययन याय्माः ।
विद्वान् न्यायाधीशपिंस याःगु उगु फैसलास
उल्लेख दु कि थुपि निकाय (मिथ्यादृष्टि) तसें
बौद्धधर्मपागु अमूल्य व षवित्र स्वरूपयात स्यंकाः

शुद्धगु बोद्ध सिद्धान्तयात बेकोय्काः परिबस्तं
शील भौतिकवादी रूपय् थःगु हे प्रकारं प्रचार
याःगु जूया तिंनिं थव निकायतय् त दोषी छहरय्
याःगु जुल ।

थुपि निकायमध्ये मेगु निगूगु समूहया
सिद्धान्त Stoneship थे' मौलिक स्वरूप स्वया:
पा: । थुगु समूह वा पुचः बुद्धधर्मय् दुगु कर्म-
वादी नियम स्वीकृगु विश्वव्यापी लोक दु धंगु
इमिसं मानय् या:सां छु धाइगु जुया चवन धाःसा
निर्वाण प्राप्त याय्त पुनर्जन्म चक्र चीहाकः यानाः
तप्यंक हे निर्वाणय् बनेफु । थथे याकनं निर्वाणय्
बनेत चिहाकःगु लंपु बने यः सा छुं हे मयासे
चत्तनेमाः । मानासक एबं शारीरिक रूपं छुं हे
मयासे चवनेमाः । थुमिगु धापूकथं थःगु मनयात
यथास्वितिइ तयातय् माः याने निश्चल याना
तय्माः । क्रिया प्रतिक्रियास मनयात भुलय्
याय् मज्यू । थःगु मनयात न्हाबले हे पोचिना
तय्माः । थथे मयात धाःसा पाप नं कमय् ज्वी
मखु पुण्य मं कमय् ज्वी मखु । पुण्य व पाप मयात
धाःसा पुनर्जन्म जुइ मखु ।

नरक लोकयागु जीवन साःप हे कष्ट दायी
जू थें स्वर्ग लोकः अस्थायी रूपं आनन्द जू । उकिं
थव अस्थिरता निर्वाण प्राप्त जुल धाय्कं तिनि हे
मदया बनी । तर छह्या मनुखं थव मनुष्य लोकय्
चवनाः तप्यंक गथे यानाः निर्वाण प्राप्त याना
काप्यु ? थव हे न्हासया लिसःया रूपय् थव
निकाय नं स्पष्ट रूपं बयान यात कि निर्वाण
प्राप्त याय्त थः व थःगु मनयात निश्चल याना
तल धाःसा अवश्य नं प्राप्त ज्वी ।

थुगु सिद्धान्तयात ह्यह्य विद्वान् भिक्षुपिनिगु
न्यायालयं मिथ्या तथा गलत धकाः धोषणा याना

बिल । न्यायालयं बयानयात कि निर्वाण धैगु अथे है प्राप्त ज्वीगु मखु । तःधःगु परिश्रम व असंख्य जन्मपागु सत्त्रयासं हे जक प्राप्त ज्वीगु खः ।

न्यायालययागु फैसलायात अनुसरण यानाः बर्मा सरकारं थव निगू भिक्षुसंघयात भंग याव्यगु आदेश बिल । सरकारी उजं अनुसार थुगु (मिथ्या) समूहया सिद्धान्तयास कयाः सफू पिकाय्यगु टेप-रिकर्डद्वारा प्रचार यायगु निषेध जुल । अले थव हे उजं अनुसार थव निगू निकायया भिक्षुगणपि क्षमा मफवनीगु जुल धाःसा भिक्षुगण धकाः मानय् याइगु नं मखुत अले विहारस छवनेगु अधिकार नं थुमिल मदैगु जुल । अखवारया प्रचार अनुसार

नमस्ते न्हि !

जिमिला छितः धाय् हे लवः मनाच्चंगु का !
आलमोनियम व ताम्चिनया थलबल
मदु धकाः छि लिहाँ छाय् माली मखुत ।

प्रेसरकूकर, वाटरफिल्टर, लात्याय्यगु व
मसब्बा चुल्ह्बीगु मेशिन, मेन्टुल, लालटीन,
ममःखः, स्टोभ, कांटा, चम्चा, स्यांगि,
गिलास व प्लास्टिकयागु फुक्कं हलंज्वलंया
निर्मित जिम्थाय् छकः दुस्वः छासँ ।

नमस्ते स्टोर्स

१०/४४८, केल, मासंगा: । फोन: १३७१८

युनु निकायया आपालं भिक्षुविन्त क्षमा ज्वीगु थवत् दु ।

सरकारयागु थुगु प्रक्रिया बर्माया संविधान व्यवस्था जुया च्चंगु जम स्वेच्छिक विषारया स्वतन्त्रतानाप गये मिलय् ज्वी ? तर न्ह्यसःया लिसः बीगु कुलः बर्मा सरकारं याःगु खने मदु । धाथे है धाय्माल धाःसा इचि भिक्षुविन्त्सं मिथ्या भावनायात बौद्ध धर्मया सही भावना धकाः प्रचार याःगु हे इमिगु गलिक जुल । थुगुकथं थुमिसं बौद्ध जगत्या एकतायात स्यकल धाःसां छुं पाइ थे मच्वं ।

— अनु. भिक्षु सुवर्ण एस. नेपाल

महामानव गौतम बुद्ध
बूगु, बोधिज्ञान प्राप्त याःगु
ब महापरिनिर्वाण जूगू
स्वांया-पुन्हीया लसताय्
सकलयात
भितुना !

बुद्ध संबत्- २५२७

नेपाल संबत्- ११०३

रत्न फर्निचर वर्क्स

पुद्लीसडक, ये ।

फोन ल्या: १५६२५

निर्वाणमार्ग

—ज्ञानवज्र वज्राचार्य

निर्वाण् थंकःवनेत, प्राप्त यायमाःगु मार्गं प्यंगु
दु- (१) श्रोतापत्तिमार्ग फल, (२) सकुदागामीमार्ग फल,
(३) अनागामीमार्ग फल, व (४) अहंत्मार्ग फल।

श्रोतापत्ति ज्वीत मदयकं मगाःगु अङ्गं प्यंगु दु-
(क) सत्पुरुषतय्गु सत्संगत, (ब) सद्भर्मश्रमण, (ग) मनं
श्वीकाः कल्पना यायगु, (घ) धर्मानुधर्मं प्रतिपत्ति, ।

थव संसारय् मनूतय्व चिनातःगु बन्धन किंगु प्रका-
रयागु दु-

(१) सक्कायदिट्ठि = (जि, जिगु धयागु ममता,)

(२) विचिकिच्छा = (शंखा ज्वीगु,)

(३) सीलव्वत परामास = (अन्धविश्वास)

(४) कामण्डा = (संसारया भोग)

(५) पतिच = (क्रोध, वदला कायगु,)

(६) भवराग = (पुतर्जन्म कायगु आशा,)

(७) मान = (बमण्ड)

(८) इस्सा = (ईष्यी)

(९) मच्छरीय = (नुगःस्यायगु)

(१०) अबिज्ञा = (अविद्या, अज्ञानता)

श्रोतापत्ति प्रहीन ज्वीगु स्वता-

१) जि जिगु धयागु ममता, । २) शंखा, । ३)
अःध विश्वास, । ‘सकुदागामीमार्ग फल प्राप्त याह्वा
व्यक्तिया स्वंगु बन्धन प्रहीन जुयाः, कामराग व पतिच
दुर्ल ज्वी धुकी ।

‘अनागामीमार्ग’ फल प्राप्त याह्वा व्यक्तिया न्यागु
बन्धनं छुट्य ज्वी, । ‘अहंत्त’ जूह्वा व्यर्त्ति सम्पूर्ण
वर्गयात त्वाःल्हानाः निर्वाण साक्षात्कार याइ राग,
द्वेष, मोहयात छेदन यानाः जीवन मुक्तह्वा ज्वी ।
उदाहरण्या निर्भित बुद्धकालीन घटना छगू न्हाथमे-

श्रावस्ती नगरय् दुःखि अनाथपिन्त दान विया:
उपकार याइह्वा नां जाह्वा महाजन छह्वा दु । व महाजन-
यात अनाथ पिण्डक धाइ । व महाजनं न्ये प्यंगु कोटि
धन खर्च यानाः जेतवन बिहार दय्काः दान बिल ।
भगवान् बुद्ध वरोवर थःगु छें विज्याकाः भोजन याकाः
धर्म उपदेश न्यनीह्वा जुयाच्चन । तर ‘महाजनया काय्
छह्वासिनं धैगु खै मन्यंगुलि अनाथ पिण्डकया मनय्
साप दुःख ताः । छन्दु काय्ह्वासित सःताः धाल- ए
बाउ, छीगुछेय भगवान् बुद्ध विज्याना चंद्रंगु दु छकः
नमस्कार याहुँ, । छेय् थंकः विज्यानाः बसपोलं बाखं
कना चवत, छकःला बाखं न्यना वा हुँ ।

काय्ह्वासिनं धाल- जि छ्रिमि बुद्धयाथाय् वने मखु ।
वयागु बाखं न्यनकि जि यरथे ज्वी मदैका ? थज्यःगु
त्पाय्ह्वाया बैश्य मोज-मज्जा मयाःसा गुवलय् यायगु ।
बुद्ध याथाय् वनकि पुर्लि चुयाः बन्धना यायमाः । कय्
कुना चवनेमाः, वयागु बाखं न्यनकि व याय् मज्यू थव याय्
मज्यू धाइ । याय् ज्यूगु मुँ हे मखु । वयाथाय् वनकि
बन्धनय् चवं वनेथे ज्वीका ।

काय्या थज्याःगु वेकोगु दृष्टि खनः महाजनया
साप दुःख पीर । गथेयानाः ब्रह्मगृ वेकोगु दृष्टि तप्यंके
फै धयाथे न्ह्यावले चिन्ता जुया चवनीगु ।

छन्दु उपोसथत्रत ज्वने न्ह्यः काय्यात सःताः धाल
ए, वाउ, कन्हय् जेतवन विहारय् वनाः अष्टशील कयाः
त्रत चवना वल धाःसा छन्त दोष्ठि दां बी ।

काय्हासिन धाल— बा, जितः धात्ये दोष्ठि दां
बीगु खःला ?

महाजन धाल— छं कन्हय् अष्टशील जक बालाक
पालन यानावा । छन्त पक्कां (सत्यनं) दोष्ठि दां बीगु
जुल ।

काय्हासित ध्यबा माला चवंगु । वया मती खन दोष्ठि
दां दुसाला मोज याय्का । कन्हय् खुन्दु न्हापनं दनाः
जेतवन विहारय् वन । मेषि उपासक उपासिकापिणिगु
पुचलय् चवनाः अष्टशील कयाः विहारय् तुं सुंक चवं
चवन । ब्रयागु लागी न्हि सापहे ताहाकःयें जुल । चच्छ
विहारय् तुं द्यनेमाल । ब्रयात चा साप ताहाकःयें जुल ।
व श्रद्धा तयाः धर्मं समक्ष्य जुयाः व्रत चवंहु मखु । दोष्ठि
दां काय्गु लोभ जक विहारय् वयाः अष्टशील कया चवंहु,
दां काय्गु जक कल्पना जूगुलि वया न्ह्यः मवः ।
गुबलय् व्यः तुईगु आःतक खा हे हाला महःनि । याकनं दां
काःवने माल धकाः मतीतया चवन । पलख लिपा खा
हाला हःवलय् भतिचा मन चवन । नसं चा इलय् छेय्
लिहां वल ।

उखे महाजनया जिकाय् गुबले हे चांलाना चवंहा
मखु । नय्पित्याका वे । वेवं नकेमाः धकाः नय्गु ठीक
याना तल ।

काय्हा थयंकः वल । अबुह्यस्यां— बाउ, नय्पित्यात
जवी नैनिन धाःवलय् काय्हास्यां धाल— जि नय् मखुनि
दोष्ठि दां नि हति । ध्यबा गन वनी नैनिन धकाः बौह्यस्यां
धालं न मानय् मजू ।

“महाजनया मती काय्या दृष्टि तप्यप्यनि । शीलं
तप्यनी मखुका । काय्म्हय्सित दोष्ठि दां बिल, कायह्य
लय्लय् तातां दां ज्वनाः पिहां वन ।

महाजनया कल्पना खः खयागु दृष्टि तप्यकेत भग-
वान् बुद्ध याथाय् बाखं न्यंके ल्वय् माली । यथे मतीतयाः
कायह्य सःताः धाल-

अय् बाउ, छन्त दोष्ठि दां बी भगवान् बुद्धयाथाय्
वनाः बाखं छकः न्यना वा ।

काय्हास्यां धाल— बाख छकः न्यना वल धाःसा
धात्ये दोष्ठि दां बीगु खःला ?

अबुह्यस्यां धाल— छन्त उखुनु दां मवियाला; आःनं
छं बाखं न्यनाः जितः नं कंवल धाःसा पक्कां दोष्ठि दां
बी । बरु न्यनागु बाखं जितः नं कबय् माः खंला ।

कायह्य दोष्ठि दां काय्गु आशां बाखं न्यंवन जेत-
वन विहारय् भगवान् बुद्धं बाखं कनाच्वन । आपालं
मनूत बाख न्यंत्रपि दु ।

“बुद्धं सीकल, थौं साहुया काय् दांया लोभं बाखं
न्यं वैचवंगु” । थौं वयागु दृष्टि तप्यनीगु बाखं कनेमाः ।
न्हापां वं छुहे मथूगु खं कना विज्यात ।

सादृया कायनं ध्यान वियाः न्यना चवन, तर वं
छुहे खं मथू । धिक्कार बाखं न्यनाः छैःय् बाःयात कंवने
माःगु । जि छुहे थूगु मखु । दोष्ठि दां काय् खनी मखुत ।
अले वं ध्यबा य मन मछोसे एकचित्त यानाः बाखं भ्यना
चवं वलय् बुद्धं खं श्वीगुकथं कना विज्यात ।

“मां बौ धयापि महाब्रह्मा खः । मां अबुं मचावलय्
थः काय्हाय्पित गुलि दुःख सियाः ब्वलंका तल । मां
बौया खं मन्यपि मरत भिनी मखु । मां-बौया आशीर्वद-
इमित दे मखु । शुकथं बाखं कना हःवलय् वया मती
वन— बुद्धं जितः हे बाखकना हःगुथे चवं । खनं खः जि
मां-बौया खं मन्यना । उकि जितः इमि मयः । ध्यवा

नं मव्यु । थये बाखं छकः न्यं वने बलय् दोछि दां व्यू
शील छकः काय् बलय् दोछि दां व्यू धासेलि, न्हावले
विहारय् वया चवंसा बाखं न्यना थें जिगु चाला बांला:सा,
मर्भिपि पासापिनाप मजूसा ला जि हे ज्यूनि । जितः
माकव खर्च बिहे बी नि । वयागु दृष्टि बेकोगु तप्यन ।
निवाण वनेगु मागंय् ध्यन । बाखं कबचाल । बुद्धयाथाय्
न्ह्यःने वनाः वन्दना यानाः विनियात— भन्ते ? न्हापा
जिगु दृष्टि बेकोया चवंगु । थोँ छःपिनिगु उपदेश न्यनाः
आः जि ठीक जुल । उत्तमगु निवाण वनेगु लँपुइ ध्यन ।
क्षमायाना बिज्याहुँ ।

आः जि छेँय् याकःचा वने मखुँ । छःपिनं नापं
ब्बना यंके बिज्याहुँ ।

भगवान् बुद्ध बिज्यात । साहुँ तापाकनिसे बुद्धनापं
वया चवंहा काय् खनाः लय्ताल । अय्सां मती तल थोँ
दोछि दां बुद्धया न्ह्यःने हे जिमि काय्यात बीगु ।

स्वाना चवंतले नय्गु पुनेगु मद्यक मगाः
धकाः छिकपिसं सि हे स्यू ।

बांलाक कोट पाइण्ट ल्वेक सुयाबीह्म
सुइकाः ह्यहे स्यू ।

कोट सुयाः लच्छ मदुवं कोट
उखें स्वः थ्रुखें स्वः हेमदु ।

अथे मज्जीक धर्म साक्षी तयाः ज्या
याइहा ह्यसीका दिसँ—

हरि महर्जन

कस्टम टेलसं फसिकेव, रञ्जना

काय्हास्यां मती तल थोँ जिमि बाःन बुद्धया न्ह्यःने
दां मव्युसां ज्यू बुद्ध व साहुया काय् छेँय् ध्यन । महाजनं
बुद्धयात माःगु सत्कार याय् धुकाः दोछि दांध्वः काय्यात
बिल ।

काय्हास्यां धाल—बा ? आः धन्दा काय् म्वाल । आः
जि न्हापाथे ज्वी मखुत । बाःन धाःथे च्वमे, मर्भिपि
पासापिनापं ज्वी मखुत । जि निवाण प्राप्त याय्गु
लँपुइलात । श्रोतापन्न फल प्राप्त जुल ।

थुलि खँ न्यनाः महाजनया मन साप याउँल ।

पथव्या एक रञ्जेन, सगमस्स गमनेन वा ।

सब्ब लोकाधिपच्चैन, श्रोतापति फलं वरं ॥

अर्थः— पृथ्वीया अधिपति ज्वीगु सिकं, स्वगंलोकय् बनेगु
सिकं, ब्रह्मलोक सहित सारा विश्वया मालिक
ज्वीगु सिकं, श्रोतापन्न फल प्राप्त याय्गु उत्तम ।

दंक बांलाक व यैपुस्से चवंक धा: धा:गु

फोटो दय्कीगु

टप फोटो सर्भिस

पाखें स्वांया-पुत्रीया असताय् सकसितं

भितुना

फोन: १३९६७

टप फोटो सर्भिस

१६ ऐयूला थे ?

१. भगवान् बुद्धं शुद्धोदन महाराजयात उपदेश
विया विज्याःगु जातक धर्मपाल जातक खः ।
२. भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुयाः २१८ दं
लिपा अशोक महाराज जुजु जूगु खः ।
३. पञ्चभद्रवर्गीय भिक्षुपि भगवान् बुद्धया 'अनन्त
लक्खण सूत्र, न्यनाः अरहन्त जुगु खः ।
४. भगवान् बुद्धया पालय आवस्ती महानगरय
१,५७,००० परिवारयुक्तगु छेंखा दु ।

थौं थुल

- लाभरतन तुलाधर

गौतम छःपिनि धर्म ह्यसीकाः
जीवन जिमिगु धन्य जुल
थौं थुल जिमिसं सैगु पिनाथें
थनया थनसं पुण्य फल ॥

मसियाः मथुयाः कष्ट यववं जुल
धायका तल द्यःया इच्छा
स्यंके व भिके थःत थहां खः
जिमि नुगलय् जः बिल दिक्षां ॥

झी हे झीह्य थुबाःद्यःमस्तु थौं
मानव पुच्छलय् मान्य जुल ॥

जीवन दतले दैगु समस्या
ज्यंकेत माःगु लंखः धर्म
दैगु मदैगु व परलोक स्वयाः
म्वायगु खनी निष्कल कर्म ॥

मृथ्यु लिपा चवंबने दै धाःथाय
ल्हवीकल केवल शून्य धुल ॥

५. बोधिज्ञान प्राप्त जूगु नहयन्हु हृतुभु भगवान्
बुद्ध बोधिवृक्षया पूर्वोत्तर दिशाय दनाः नहयन्हु
नहय चा तक हे बोधिवृक्षाखे स्वयाः थःत
बोधिज्ञान प्राप्त जूगुलिइ कृतज्ञता ज्ञापन
याना विज्यात । थुगु थाययात 'अनिमिष चैत्य'
धाइ ।
६. थाइलण्डया भिक्षुसंघया सञ्चालन सघराजा
पाखे ज्वी । उह्य संघराजाया ववसं च्वंभु
पदयात 'सोम्देच' व वयां ववसं च्वंगु पदयात
'चौखुन' धाइ ।

बैशाख पुन्ही : बुद्ध जयन्ती

- सानुभाइ वज्राचार्य

महामानव बुद्धया जन्म झीगु हे देशय् लुम्बिनी जुल-
थ झी नेपाली मात्रया निर्ति तसकं गौरबया खँ खः ।
क्षिसं थौं बैशाख पुह्रीयात अद्वापूर्वक मानय् याना च्वना
छाय्धाःसा थौंया दिन मानव मात्रया निर्ति महान्पु
दिन खः । मानवताया कल्याणकारी उम्ह मानवया जन्म,
गुम्हसियागु नन्म सारा विश्वं हर्ष प्रकत यात । स्वांवा
गाकल ।

सिद्धार्थं गौतमया बुद्धत्वं लाभया कारणं करोडौं
अरबौं, असंख्य प्राणी मात्रया निर्ति युग युगतकयात अति
बुलंभ सद्वर्मं चूलाका बिल । इमिगु भूत, भविष्य व
वर्तमान स्थितिइ हानं इमिगु जीवन प्रणालिइ न आपालं
मानवताया गुणं जाय्का बिल । अझ धाय् - संसारं चफुना
बने मास्तिवःपिन्त संसारचक्रं मुक्त जुड्गु मार्ग क्यना
बिल । मिखा छुकाः क्यना बिल । साधारन पृथक्जनया
अःखःगु दृष्टियात उला : खःखःतं क्यना बिल । अले
धर्म धयागु छु खः - थव नं उला बिल । धर्म मात्र छाँ
साधन खः, मफु मफु कुबोगु इयातुगु भारिगु बरनु मखु ।
अझ थुलि स्वयां अप्पो धाय् - थःया मालिक थ हे खः

धकाः घोषणा यानाः क्यना बिल । अजाःम्ह मानवया
बुद्धत्वं प्राप्त जूगु दिन थौं ।

अले थुगु असंख्य कल्प कल्पया ईया प्रवाहय् पलख
प्वालाक भत च्याय् थे ४५ दँ तक विश्वया जः जुयाबिज्ञा:
म्ह उम्ह मानवया ३४ दँ बुद्ध जुयाः ८० दँया उमेरय
महापरिनिर्वाण जुया विज्यात । नीन्यासः दँ ह्वापायागु
थुगु छ्व्वाः भत जलं युग युगतक अन्धकार नाश याय्त
साधन जुया छ्वन । मानवतायागु इतिहासय् यच्चुगु जः
ल्यूम्ह थुम्ह असाधारण मानवया महापरिनिर्वाण दि न
थौं हे खः ।

बैशाख पुन्ही गुलि महत्वपूर्ण जू, अले थौंया दिनया
महत्व सीकेगु झी सकसियां कर्तव्य खः । वसपोलया जन्म
बुद्धत्वप्राप्ति तथा महापरिनिर्वाण स्वंगु महासंयोग चूलाःगु
थौंया दिनयात विश्वया मानवपिंसं लिपा नं युग युग तक
लुमंकाः मानय् यायां च्वनीतिनि छाय्धाःसा वसपोलया
उपदेश म्हिगः स्वयाः थौं, अले थौं स्वयाः कहेय्यात
झन झन माला च्वंगु दु, माला च्वनीतिनि ।

ਛਨ੍ਹ ਮਹਾਸਥ ਜਿ ਥਥੇਹੇ ਖਨਾਗੁ

- ਦੁਰਗਾਲਾਲ ਭੇਣ

ਸ਼ੂਨ്ധਗੁ ਈਡ੍ਯੋ, ਏਕਾਨਤਗੁ ਲਧੋ, ਵਦਵੀ ਦੁ ਛਮਾ ਗੰਗੁ ਸਿਸਾ
ਕਵਸ਼ਾਂ ਛਮਹੁ ਸੁਂ ਕੱਲਾਧ੍ ਜਕਮਹ੍ ਧਾਨਧ੍ ਸਵੈਚਵਨ ਥਿਗ ਬਨਾ:
ਹੁ: ਫਿਲਿਫਿਲਿ ਸਾਂ, ਧਾਂਧ੍ ਨ ਹਿਹਿਲ੍, ਫਧ੍ ਨ ਵੈਚਵਨ ਝੰਲਿਫਿਲਿ
ਥਚਚਾ: ਵੋ ਥੋਂ ਕਰਣਾ ਜਵੈਚਵਨ ਸਿਲਿਸਿਲਿ ਲਧੋਯਾ ਭੁਲਿ ਭੁਲਿ

ਹੁੰਸ ਕੁਵ੍ਯੂ ਥੋਂ ਸੋ ਵ ਸਨਾ ਹਲ, ਖਵਾਨ ਛਤਥੁੰ ਦਸ ਥਿਤ
ਸਬਸ਼ਵ ਸਵਗੰਧੁ ਪੁਲਧ - ਵਿਮਾਨ ਬੈਵਲ, ਵੈਥਾਧ੍ ਨਹੀਨਧ ਦਿਤ
ਅਹੋ ! ਤੱਕਿ ਧਧਾਂ ਬੋਮਹੁ ਸੁਥੋਂ ਸੋ, ਮਹ੍ਧਨ ਗੁਲਿਜਕ ਜਲਲ ਤਿਸਾ
ਨਹਾਕਲ ਵੈਥਾਧ੍ ਨਹੀਨਧ ਵਨਾ: ਵੰ ਰਤਨੈ ਰਤਨੈ ਜਾ:ਗੁ ਪਿਚਾ

ਗਧਾ:ਥੋਂ ਚਿਕੁਥੋਂ ਵ ਤਵਲਹਧ ਜਵੀਵਾਂ, ਧਾਲ ਵਾਵਾਂ, 'ਨਾ, ਛਨਤ ਜੁਲ !'
ਖਵਲਵਮਖਵ ਧਾਧਾਂ ਵੈਗੁ ਲਿਸ: ਜਵਲ, 'ਮਹਾਵਨ, ਸਾਪ ਅਨਥੁ ਜੁਲ !'
'ਮਿਹਾ: ਜਿਤ: ਛੁ ਬਧੁ ਪਿਚਾਧਾ ਪਿਵਾ: ਚਵੈਚਵ ਥੁਲਿ ਜਵੀਧੁਨ ਜਿ;
ਅਜ਼ ਜਿਤ: ਗੁਲਿ ਕੁਕਧਗੁ ਮਹਾਵਨ, ਥੁਲਿਲਾ ਕੁਨੁ ਹੇ ਵਨਧੁਨ ਜਿ !'

'ਮਹਤ ਜਿ ਖ:ਸਾ ਜਿਗੁ ਖਵਵਿ ਮਹਾਵਨ, ਛਾਂਗੁ ਨੁਆ:ਸੇਂਧੁ ਚਵੈਗੁ ਹਿ ਖ:
ਅਨੁਕਮਧਾਧਾ ਬੁਤਾਂ ਛਾਧਧਾ: ਹਨ ਜਿਤ: ਛਾਧੁ ਮੇਗੁ ਸਿਖ: ?'
ਥ:ਗੁ ਮਿਹਚਾਧਾਂ ਚਵੈਗੁ ਪਿਚਾ ਵੰ ਲਿਕਧਾ: ਵੀਧਾ ਨਹੀਨਧ ਬਵਧਾ:
ਧਾਲ, 'ਥਵ ਨ ਬਲ ਨਾ ਲਿਤਧੰਕਿ, ਮਧੂ ਜਿਤ: ਪ੍ਰਮੁ ਛਾਂਗੁ ਦਧਾ !'

ਥਿਗ ਨਿਸ਼ਹੁ ਨਿਖਧ ਵਾਂਗੁ ਵਨੁ ਤੁ, ਲਵਾਂਗੁ ਲਵਨੁ ਤੁ ਰਤਨ-ਪਿਚਾ
ਜਿ ਅਜੂ ਚਾਧਾ: ਸਵੈਮਹੁ ਸਵਧਾਂ ਤੁ, ਸਨ੍ਨ ਨੁਗ: ਨਹੀਪੁ ਸ਼ੂਨਧ ਬਿਚਾ:
ਸਵਸਵੁ ਵ ਪਿਚਾਂ ਚੁਲੁਚੁਲੁ ਚਮਧੁ ਲੁ ਜਿਤ: ਸਵਧਾ: ਕਾ ਕਵਾ:ਗੁ ਛ੍ਧੱਧੁ
ਆਤਧੁ ਚਾਧਾ: ਚਿਲਲਾਧ੍ ਛੁ ਵਨਾ, ਚਾਲ ਅਹੋ ! ਜਿ ਜਨਸਾਂਗ ਨਹਾਲੁ

ੴ

अनिच्छावत संखारा

दिवंगत श्री संखधर तुलाधर

जन्मः— विक्रम सम्बत् १९६३ फाल्गुन कृष्ण द्वितीया शुक्रवार

दिवंगतः— विक्रम सम्बत् २०३९ चैत्र कृष्ण ३० आमै बुधवार

अनित्यगु थव संसार तोता बिज्याःह्य जिमि पूज्य प्रातःस्मरणीय पितायात
निर्वाण प्राप्त जुइमा धकाः भगवान् शास्ता साञ्छि तथाः प्रार्थना याना ।

थर्थिज्याःगु दुःखस जिमित भरोसा व बिचाः याना

बिज्याःपि ऋःपि सकलयात नं धन्यवाद !

पुत्रः— प्रेम धर, तीर्थ धर,

पद्म धर, विमुक्त धर

पुत्रीः— धर्मलक्ष्मी, कर्मलक्ष्मी

शान्तिया ले

-वैकुण्ठ प्रसाद लाकौल

जन्मं वैगु व आर्यसत्यत प्यता

वै नापं दनि देवदत्तपिनि ल्यं

झीके सदां दे दशा

'हृयथात्' स्याये गवसा:

न्यूट्रन - वं मुइकाः महाप्रलय नं

छत्युं पिकं बी फु नि

धाःसा शान्ति भवय् सुनां हइ विना

स्वां-या पुह्रीया मुनि ?

संस्कारय् दुख दैगु निश्चयगु खं

ध्वाधबीक शास्तां कनं—

प्राणी मात्र रसय् हयेगु 'करुणा'

या हं 'महाराज' नं—

ज्या-खं बायुकथं "सतं असत वा

हिसा अहंसां छ्यने"—

आस्थापूर्वक 'वेशना' थुगु स्वतं

स्वां-या पुह्रीया न्यने ।

घाःलाःपि सिइपि कर्लिग-रणसं

छचात्हां अशोकं खनं

पश्चात्ताप ज्युयाः लि तोतल अनं

संग्राम याये गनं ।

नेपा:-भारतवर्ष - सिहल तकं

साम्राज्य 'मैत्री' स्वनाः

न्यंकं वेकल शान्तिया मगमगं

स्वां-या पुह्री—बासना !

सृष्टि है थन खः नितां 'विष-सुधा'

स्वांयात पं वै कथं

प्रज्ञापारमितां व 'मार' बिसिकाः

'अहंत्व लाकेकथं

आर्याष्टांगिक मार्ग नं दुख पयने

शिक्षा ज्ञिता तु उच्वने

चर्याय् भिक उच्वने 'गृही विनयया'

स्वां-या पुह्री-पूजन्य ।

त्वा-ह्वां त्याकल राष्ट्र-हिन्द बृद्धिसं

निःशस्त्र याना बियाः ।

स्ये-सो ल्होकल नीति दुर्मति छ्यलं

मर्मय् दुर्थंकं कियाः ।

गांधी "भारत तोति !" नायुगु सलं

आज्ञा व सत्याग्रह

या-यां न्येकल अंत तोतकल दे

स्वां-या पुह्रीनं पहः ।

भोप्वी बुद्ध व धर्म-संघ "शरण

गच्छामि ?"— या वन्दनं

स्वीच्या 'मंगल' नाप नाप भजये

विश्वेगु कल्याण नं ।

थौया दि 'ऋषि-पक्ष-वाण-नयनं'

बुद्धावद न्ह वर्ष खः

स्वंगु नाप हने महोत्सवं रसं

स्वां-या पुह्रीया नखः ।

VAISHAKH FULLMOON DAY'S GREETINGS

N. B. Bajracharya

Co-founder and Superintendent
Ananda Kuti Vidyapeeth,
Swayambhu, Kathmandu.

Thrice Sacred Commemoration Day of Vaishakh Fullmoon Day is celebrated in many ways. To some people it will be another routine day; to other it will be a day off from a work-a-day job; some people will make good intentioned-resolutions; many will use the day for constructive measures in their lives in the light of past, present, and future. So for us Buddhists all over, Vaishakh Fullmoon Day means a time to look backward, to look forward, and to look upward and inward as well.

Vaishakh Fullmoon Day first means a day in which we Buddhists can look backward over the past year and take a spiritual inventory. Just as a business needs an annual accounting, so we will do well to do the same with

our lives. How have we faced in our spiritual inventory this past year? Are we moving ahead in our grasp of Truth? Have we more fully given of ourselves and our time for the sake of others thus crucifying more of our selfishness? Do we better understand what it means to love our neighbours as ourselves? Have we been able to live by the Golden Eightfold path (Astangika Marga) preached by the Lord Buddha? Have we been more faithful in our Buddha Puja when we pray saying, "By living in the practical Buddhist way we worship the Buddha, Dharma and Sangha (Imaya Dharmamu dhamma patipattiya Buddhan pujemi, Sanghan pujemi) ?

Countless questions of this kind can

cause us to take an inventory of our spiritual progress the past year. Let us remember we never stand still; either we move forward or regress. Perhaps we have let the attainment of worldly goals block our spiritual progress. If so, Vaishakh Fullmoon Day is an excellent time to look back and see where we are today spiritually, compared to where we were a year ago. It is important to take a backward look, for the Lord Buddha has said, "He who fails to learn the lessons of history is doomed to repeat them."

Vaishakh Fullmoon Day also means a time for us Buddhists to look forward. It is very difficult to go ahead if we are always looking backward. We must set our faces to the future. In our day many of us face the future with face and uncertainty. True, no man can predict the course of future events; no one know what turn world affairs will take. But the future holds the possibility of attainment of those goals which have evaded us in the past.

Indeed we cannot afford to be foolishly optimistic as if there were no problems to face ahead. But neither can we grossly pessimistic, for

this will slay all attempts at progress. Thus we need honestly to set some goals for ourselves for the year ahead, and then by the power of pratipatti puja to the Lord Buddha, give ourselves to their attainment.

Vaishakh Fullmoon Day also means an opportunity to look upward. The door to the past is closed, what future holds is veiled, but the upward of the meaningful Pratipatti puja to the Lord Buddha, the Dhamma, and the Sangha is always open to us. It will help us to realise that the THREE STEPPING STONES (Shila, Samadhi, and Prajna) preached by the Lord Buddha are still available to those who seek for the attainment of deliverance from suffering. We must learn to take refuge in the Buddha. We must trust Him that He does have a message for the world today. We admit that science and mathematics are valuable tools in the struggle for military supremacy. But the implements of war and destruction cannot bring peace. And who knows how long our weapons can hold even stalemate of co-existance with this materialistic worldly community.

What use of Vaishkh Fullmoon Day then shall we Buddhists make ? It can mean thus a day to look backward at our spiritual inventory; it can mean a day to look forward to the attainment of worthy goals; it can mean a day to look upward to the power of the ENLIGHTENED ONE who exhorts His followers to acquire self-reliance for deliverance from suffering, which must be wrought out and fashioned upon the anvil of our own actions. May we Buddhists by His teaching of self-reliance hold to use it for the best.

May all living beings be happy;

भिन्निस्ता, फरमाइका, मोविकल, सरेस.

रंगरोगन, पार्टीकल बोर्ड, इन्सुलेसन बोर्ड

हाईबोर्ड आदि मास्गु दु ? वनं भिगु ?

लुमंका दिसॅ

जनरल एजेन्सी

फोन ११०९६

१०/१८६ महावीर, तासथ, ये

पछिलक लिमिटेड कम्पनीहरूको शेयर

तथा

विकास क्रृष्णपत्र खरीद बिक्री गर्नपरेमा

संदेश

सिक्योरिटी खरीद बिक्री केन्द्रलाई

सम्प्रकृत्याहोस

झिक्योरिटी खरीद केन्द्र लि.

कमलादी

फोन नं. १३३९०

२५२७ गुगु ब्रद्ध जथन्तीया लसताय्

काम, क्रोध, लोभया भ्याशनालय्

राग, द्वेष, मोहया पाःस चिकाः

चायकं वा मचायकं द्रुःखया लैंजकं

ध्वदुया ध्वंपि॒ सकल दुःखी॑ विन्त

सम्यक् दृष्टि खं

कान्त्या भाइ शाक्य

लगं नायभचो ये

(ध्वेकलं आनन्दभूमियात रु. २५।२७ चन्दा बिया
दीगलि सुभाय ! - सं.)

सुम्पादकींय

अपूर्व घटना

ईशापूर्व ५६३ मा नेपालमा जन्मेका भगवान् गौतम बुद्धको नाम आज संसारमा अमर रहेको छ । संसारका लागि आवश्यक शान्तिका एक मात्र व्यावहारिक प्रवर्तक बुद्धलाई पहिले ऐश्वर्या महाद्वीपमा मात्र चिन्थे र शङ्खा एवं पूजा गरिन्थे भने आज संसार ने उनको नाम ओठ र दांतमा अल्जाएर बसिसकेका छन् ।

दिनलाई संझाउने तिथिमिति हुन् भने बुद्धलाई सम्झाउने दिन विशेषतया वैशाख पूर्णिमा हो । यो दिन एक महासंयोगको दिन हो । यसै दिनमा भगवान् बुद्धले ने गलभूमि लुम्बिनीमा जन्म लिएका हुन् । जानको खोजी गर्दै बुद्धत्व प्राप्त गरेको दिन पनि यही हो भने गजबको संयोगले बुद्धको परिनिर्वाण पनि यही दिनमा भएको हो ।

यही तीन संयोगको स्मरणस्वरूप संसारचक्रबाट मुक्त हुन चाहेरे सम्पूर्ण मानव यस दिनलाई बुद्धजयन्तीको रूपमा मात्रै गर्दछन् । ८० वर्षको उमेरमा निर्वाण भए-पछि शुरू गरिएको उनको जन्मजयन्तीले आज उनको निर्वाणित्व २५२७ वर्ष पुगेको स्मरण गराउँछ । यसि भित्रमा असंख्य मान रले अहंत् बनी निर्वाणित्वमा प्राप्त भइसके । निर्वाणार्थी आज पनि उनको गुण स्मरण गरेर पञ्चशील अष्टशील पालन गर्दै बुद्धजयन्ती मनाउन लालायित छन् । पञ्चशील अष्टशीललाई औपचारिकरूपमा पालन गर्न नसकेतापनि शान्तिकामीहरू नतमस्तक भई बुद्धजयन्तीमा सामेल भइराखेका छन् ।

अरू कोही धर्मको नाममा अबौद्ध भएतापनि बुद्ध-देखि विमुख भएको कहिल्यै पनि पाइएको छैन । श्रद्धाको पत्र हुनु सबैभन्दा गाहो कुरा हो, त्यही अमरत्व हो ।

बुद्ध जन्मे, बुद्ध भए र निर्वाण भए यी तीन संयोगको अतिरिक्त अरू पनि असामान्य कुरा उन्मासेंग घटेको छ । उनका अनुयायी भिक्षु आनन्द, धर्मपत्नी यशोधरा, मन्त्री कालुदायी, सारथी छन्दक, बाहन घोडा कन्थक, तपश्चर्याका आश्रय बोधिवृक्ष र सुनका ४ घडाहरू समेत उनको जन्मसेंगै उत्पन्न भएका हुन् । यी सबैको उमेर एउटै छ । सब मुक्त भए यस संसारबाट ।

यस्ता भगवान् बुद्धको जन्मजयन्तीको लागि बुद्धजयन्ती समारोह समिति सक्रियताका साथ समारोह र अस्थिधातु यात्रा गरी बुद्धदेश नेपालमा बुद्धलाई सम्झाउने एउटा माध्यम बनिरहेछ । यस्ता दिनमा पूरा दिन होइन एकै छिन मात्र पनि बुद्धलाई सम्झनु आपनो जन्मभूमिको गौरव गर्नु हुनेछ ।

नेपालका कुनैपनि धर्माबिलम्बी होस् एकतामा गुंथिएका राजादेखि रंकसम्मका हामी भगवान् बुद्धमा श्रद्धा राखी अपनत्व राख्छौं र सदा शान्ति कामना गर्छौं । यस्तो बुद्धजयन्ती औपचारिकरूपमा मात्र नभै तनमनले मनाउने भई प्रतिवर्ष सुआचरण बढाउंदै आपनो राष्ट्रको सुदृढताको लागि सामूहिकरूपमा समर्पित र संकलित हुने अपूर्व घटना थप्न सकिएला कि भन्ने आशाले आनन्दभूमि सबैको ध्यान आकर्षण गर्न चाहन्छ ।

बुद्ध सरण गच्छामि ।

संपर्क राख्नुहोस् ।

कोबे ब्याटौ, जर्मन मोबिल, N G K स्पार्क प्लग

तथा

जापानी मोटर या स्पेयर पार्ट्स इत्यादिको लागि

एवाई अटो ट्रेडिंग कं.

लक्ष्मी सदन, ज्याठा, कान्तिपथ, काठमाडौं

फोन:- १४३१४

मोन्टेकाडो पार्लर

शाखा:- होटल क्रिष्टल, शुक्रपथ

ब्वालिटी आइसक्रीम

हेड अफिस:-

भोन्टेकाडो पार्लर

लक्ष्मी सदन, ज्याठा कान्तिपथ, काठमाडौं फोन:- १४३१४

आनन्दभूमि

बौद्ध चान्द्रिकी

धनगढीमा बुद्ध-जयन्ती

कैलाली जिल्लाको धनगढी नगरपालियत वार्ड नं. १ बुद्धमार्गस्थित बुद्धमन्दिरको प्रांगणमा बसेको बैठकले कैलाली जिल्ला बार एशोसिएशनका अध्यक्ष प्रेमलाल तुलाधरको अध्यक्षतामा २५२७ औं बुद्धजयन्ती भव्यरूपमा मनाउन ६५ सदस्यीय बुद्धजयन्ती समारोह समिति गठन गयो ।

उक्तसमितिले प्रभातफेरी, बुद्धपूजा, सार्वजनिक बौद्धसभा, दीपावली र बौद्धलीला प्रदर्शन समेतको कार्यक्रम रचना गरेको छ । श्रीमती प्रेमकुमारी तुलाधरद्वारा स्थापित बुद्ध मन्दिरमा सजाई बुद्ध जयन्तीलाई भव्यता दिन काठमाडौं बुद्ध-जयन्ती समारोह समितिबाट भिक्षुहरूको माग गरिएको छ, जसको लागि अनुरोध कर्ता आफ्ले सबै खर्च व्यहोनें कुरा अवगत भएको छ ।

अनिच्चावत सञ्चारा

यही सन् १९८३ अप्रिल १३ तारीखका दिन लण्डन बुद्धिष्ठ सोसाइटीका संस्थापक—अध्यक्ष तथा सुप्रसिद्ध बौद्ध विद्वान् न्यायाधीश श्री कित्मस हास्केको निधन भयो ।

सन् १९८६ मा नेपालमा भएको चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलनमा बेलायतको नेतृत्व गरी नेपाल आउनु

भएका बेलायतमा बुद्धधर्म प्रचार गर्नेहरूमा एक प्रमुख व्यक्ति रहनुभएका बहाँलाई विश्वबौद्धले राम्ररी चिन्दछ । बहाँका बुद्धधर्म सम्बन्धी पुस्तकहरू विश्व प्रसिद्ध छन् । कुनै सन्तान नभएका बहाँको धर्मपत्नी पनि केही वर्ष अधि नै परलोक भएकी थिई । साठी वर्ष जति अधि स्थापना गरिएको लण्डन बुद्धिष्ठ सोसाइटी युरोपमा बुद्धधर्म प्रचार प्रसार गर्नुमा जति क्रियाशील छ शायद त्यति अरु कुनै सोइटी छैन होला ।

अन्तिम दाहसंस्कार लण्डनको गोलडर्स प्रीन क्रिमेटोरियममा भएका बहाँको यस निधनमा सम्पूर्ण बौद्ध दुःखित भएका छन् र आनन्दकुटी परिवार सहित सम्पूर्ण नेपाली बौद्धहरूले बहाँको शान्ति कामना गरेको छ र लण्डन बुद्धिष्ठ सोसाइटीका सबै शोकसन्तप्त परिवारहरूप्रति हार्दिक सहानुभूति प्रकट गरेको छ ।

समारोह समिति गठन

२५२७ औं बुद्ध-जयन्ती भव्यरूपमा मनाउन बनेपाको सुदर्शन विहारमा बौद्ध कार्यकर्ता इन्द्र नकर्मी 'भो'मि' को अध्यक्षतामा सामाजिक कार्यकर्ता एवं बौद्धमार्गीहरूको ५६ सदस्यीय एक समिति गठन गरेको छ । समितिमा क्रमशः संगमकृष्ण कायष्ठ, उमझ्जी बैदार, प्रदीप शाक्य, तीर्थसुन्दर शाक्य र ताराप्रसाद रन्जित उपाध्यक्ष, सचिव, कोषाध्यक्ष, सह-सचिव र सह—कोषाध्यक्ष रहनुभएको छ ।

जेठ १ गते देखि १२ दिवसीय कार्यक्रम सञ्चालन गर्न दृष्ट बढा उपसमिति गठन गरिएकोछ । सो अनुसार धर्मदेशना, भव्य बाजागाजा सहित रथ परिक्रमा, चलचित्र प्रदर्शन, दोश्रो वाम्मती अंचलव्यापी बुद्ध जगन्नती रनिङ्ग-शील्ड बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता, क्षीर भोजन प्रदान एवं दीपावलीको कार्यक्रम रहेको छ ।

महापरित्राण

विश्वशान्ति र जगदुद्धारको कामना गर्दै केलटोल जनबहालमा बुद्धरत्न कंसाकार, लक्ष्मी कुमारी, सर्वार्थ रत्न र राजकाजी कंसाकारहरूको श्रद्धा अनुसार वैशाख २२ गते अहोरात्र मिश्रुसंघद्वारा महापरित्राण सुसम्पन्न भयो ।

उक्त दिन पूज्य संघनायक प्रजानन्द महास्थविरवाट शीनप्रदानोपरान्त मिश्रु सुदर्शनद्वारा धर्मदेशना भयो । स्थानको भोलिपल्ट बिहान बुद्धपूजा अष्टपरिकार सहित कल्पवृक्षदान मिश्रुसंघ ताई प्रदान गरियो ।

धर्मगुण्ठ श्रामणेर बैंकक्य

बुद्धधर्म व बौद्ध साहित्यलिसें पालिभाषा अध्ययन आयत शार्क्यसिंह विहार यलय विज्याना च्वन्म्ह धर्मगुण्ठ श्रामणेर थाइलण्ड बिज्याःगु दु । थुगु अध्ययनया लागी थाइ सरकारपाँचे छावबृत्ति प्रदान जूगु जुल ।

नारायणगढय् महापरित्राण

बंगु चैतया ४ व ५ गते नारायणगढय् अनया चित्रबन विहारय् सकल जनताया श्रद्धा व सहयोग स्वरूप छगू तःधंगु बौद्ध सम्मेलन व भव्य बुद्धमूर्तिया नगरयात्राया नापं महापरित्राण पाठ जुल । उगु थासय् जूगु न्हापांगु थुक्थया सफल कार्यक्रमया अवसरय् मिश्रु सुदर्शनं प्रभावकारी सारगम्भित न्वचु विया विज्यात । थुगु कार्य-

क्रमया बन्दोबस्त यायत भिक्षु प्रजारशि तःन्ह न्हावंनिसे हे अन बिज्याना च्वंगु खः ।

निथाय् महापरित्राण

येँया भोटेबहालय् श्रोमती लक्ष्मी तण्डुकार, बालकृष्ण, श्यामकृष्ण, जयकृष्ण तण्डुकारपिनि श्रद्धां भिक्षुसंघया पाँचे महापरित्राणपाठ व न्हयन्हयंकं बहनी महापरित्राण सम्बन्ध धर्मदेशना जुल ।

अथे हे ज्ञानरत्न शाक्य, चन्द्रकुमारी शाक्य व कृष्ण कुमारी शाक्यपिनि श्रद्धाकथं भिक्षुपिनिपाँचे येँया लगमय् नं महापरित्राणपाठ सम्पन्न जुल ।

लहुतिपुत्रीया कार्यक्रम

आनन्दकुटी विहारया लय्लय्पतिकं जुयाच्वंगु कार्यक्रमकथं सुथय् लगंया ज्ञानमाला भजनं लिपा भिक्षु कुमार काशयप समक्ष पञ्चशील प्रार्थना जुयाःलि भिक्षु अश्वघोषपाँचे बुद्धस्मरण जुयाः बुद्धपूजा सम्पन्न जुल । थुगु कार्यक्रमय् धर्मदेशना यायां भिक्षु सुवर्णं धैविज्यात-“श्रीलंकाय अशोक महाराजया पालय बुद्धधर्म प्रचार जूगु खः । अशोकया हे काय भहेन्द्रं अन बुद्धधर्म दुत-यंकूगु खः ।” श्रीलंकायागु खैं स्वानाः वस्पोलं धैविज्यात-“श्रीलंकाय न्हाथाय वंसां छगू हे तालयागु बुद्धधर्म व उकियागु पहचह उयें जू । नेपालय बुद्ध जन्मजूगु देश जुयां नं थी थी तालयागु बुद्धधर्म व बौद्ध संस्कृति दु । थये जूगु नेपालीतय् चिन्तम शक्ति बमलाःगु व दृष्टि तमध्यंगुया चिखः ।” थुगु हे इवलय त्विनसिया परित्राण पाठया लिपा श्रामणेर कोलितं दाखंकथं धर्मदेशना याना विज्यात ।

शोकसभा

प्रणिधिपूर्ण महाविहार बलम्बुया उपासक भद्रिय श्रामणेरया दौ जोगलाल महर्जन मदुगुली दुःख प्वकाःलि

मदुम्हसित निर्वाण प्राप्तिया लागी बौद्धपुत्रः परिवारं
मिक्षुर्पि सहित आमन्त्रण यानाः शोकसभा सम्पन्न यात ।
बुधपूजा, विरत्नागुण संस्मरण व दानादि कार्यं सहितं
मिक्षुर्पि शाकथानन्द महास्थविर, सुबोधानन्द महास्थविर
व उपासकर्पि सुकु, धर्मरत्नपिनिपाखेऽनन्तियं संसार व
उकिया संस्कारया विषये थःथःगु मन्त्रव्य व्यक्तं जुल ।

मसान जीर्णोद्धार

सीम्बायगु प्रकृतिया नियम खःसां सी—म्हयात
बायत्यः षष्ठायत्यः मयासे शिष्टरूपं उकिया दाहसंस्कार
यायगु सम्भ्यताया च जक मखु थुगु प्रकारया दाह संस्कार-
यात भगवन् बुधं नं समुचित व्यवस्था यायमाःगु खेय्
नकरात्प्रक खेन्न्हाथना विज्याःगु मदु धैगु खेन्न समेतया
ध्यान तया: येवेया बागु वे धैयेन्न मनूया दाह संस्कार
यायमाःगु करबीर विपयागु जीर्णोद्धार व सुधार तकं
यायत विभिन्न थाय्या धर्मप्रेमी, समाजसेवींपि मुनाः
छगु समिति स्वंगु दु । ग्वाहालिया लागी सकसिके ल्हाः
जोलपा विन्ति याःगु दु । जोगरत्न सिन्दूराकारया अध्य-
क्षताय गठन जूगु उगु समितिइ प्रेम बहादुर कंसाकार व
हेमवज् वज्राचार्य छसीकर्यं सचिव व कोषाध्यक्ष जुया
दीगु दु । ज्ञिन्याम्ह दुजः दुगु समितिइ ज्ञिम्ह सल्लाह-
कार्पि दु ।

आनन्दकुट्टि साप्ताहिक धर्मदेशना

भिज्ञ अमृतानन्द महास्थविरया अनुशासकत्वय
आनन्दकुटी दायकसभाया आयोजनाय मित्रराष्ट्र श्रीलंकां
विज्या: मह विचित्र धर्म कथिक के धर्मावास महास्थविरया
पाखेवैशाख १७ गतेनिसे २३ गतेतक सुथः आनन्दकुट्टि
व हिन्द्य यलया नागबहा, हःखा व सुमंगल विहार,
भोतया ध्यानकुटी, येवा धर्मकीर्ति उपासिकाराम, इतुंबहा
गुणमहाविर व चसांदेलर् यद्य नन्त्र प्रभावित ज्ञकथं
धर्मदेशना याना विज्यात ।

स्वागत समारोह

श्रीलंकां विज्या: मह विचित्र धर्मकथिक महास्थविर
के, धर्मावासयात थाय थासय भन्यरूपं स्वागत यात ।
श्रीघः विहारया धर्मकीर्ति उपासिकारामय, अनगारिका
धर्मवतिपाखें लसकुस न्वचु व अतिथिपाखें धर्मदेशना
जुल ।

थथे हे भोतया ध्यानकुट्टि भिज्ञ अश्वघोष व
उपासकोपासिकापिनिपाखें वसालायाः भव्यरूपं स्वागत
सत्कार जुल ।

धर्मावास महास्थविरया नेपा: भ्रमणया अन्तिम
दिनय आनन्दकुटी विहारय वसपोलया धर्मदेशनां लिपा
व्याप्टेन विक्रम तिहं (श्रीलंका) थःगु न्वचुइ नेपा: व
श्रीलंकाया विच्य धर्मद्वृत सम्बन्ध दय्केगुलिइ अठोट
याना दिल । श्रीलंकाया दैनिक अखबार 'दवस' या
सम्पादकं नेपाल धैगु आपा: सिनं मस्यूगु खेन्न्हाथना: आ:
थःपिसं नं नेपा:या वारय प्रचार प्रसार यायगु खेन्न कना
दिल । नेपाल श्रीलंका बौद्ध संघया सचिव भिज्ञ सुवर्णं
नेपा: व लंका सम्बन्ध खेन्न चर्चायाना विज्यात । अन्तय
भिज्ञ अमृतानन्द महास्थविरं नेपालय भगवान् बुद्धया
जन्मभूमि जूसां नं बौद्धधर्म गुलिखे वर्षतक लोप
जुया च्वंगु खेन्न्हाथना: नारद भन्तेपाखें बुद्धधर्म उत्थानय
यवव हे ग्वाहालि जूगु खेय् वसपोलप्रति व धर्मप्रवचन
याना विज्या: मह भन्ते तथा थुगु कार्यक्रमया आयोजना
याःपि सकसितं साधुवाद विद्या विज्यात ।

लुम्बिनि विहारय धर्म प्रदीप पूजा

श्रीलंकाय सञ्चालन जुया च्वंगु धर्म प्रदीप पूजा
छगु धर्मप्रवचन कार्यक्रम खः । च व कार्यक्रम नेपालय नं
सञ्चालन यायया लागी थन विज्या: मह कोटु गोड धर्मावास
नायक महास्थविरं दैशाखया १६ गते सुथय लुम्बिनिइ
शुरु याना विज्यात ।

मायादेवी मन्दिरय न्यासः प्वा: पालचा च्याका:

शुरु जूग धर्म प्रदीप पूजाया लिपा भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरपाखे पूजारील प्रदान जुल । नेपाल श्रीलंका बौद्ध संघया संचिव भिक्षु सुवर्णं धर्म प्रदीप पूजाया विषये परिचय विद्याःलि थुगुकथंया कार्यक्रम नेपालय सञ्चालन यायत कुतः जूगु कारणया व्याख्या याना विज्यात । उगु सभाय् कोटु गोड घम्मावास महास्थविरं “सुखो बुद्धानं उप्यादे” भगवान् बुद्धया उत्पत्तिया महत्वपूर्णतया विषय क्राः धर्मप्रवचन याना विज्यात ।

धर्मप्रवचन ज्वी न्हाः येँया नेपाल श्रीलंका बौद्ध संघया सदस्यपित्तं धम्मावास नायक महास्थविर सहित श्रीलंकां ज्ञापित बसालायाः स्वागत जूगुया नापं नीन्याम्ह पाहाँ प्रतिनिधि मण्डलयात वह्यागु फ्रेम छपा: छपा: उपहार प्रदान जुल ।

शासन शास्त्रया अध्ययन

यलया श्री शाक्यसिंह विहारया भिक्षु धर्मपाल (उपगृह्ण) छुं दें थाइलण्डया वात् साकेत विहारय च वनाः “शासन शास्त्र” बुद्धधर्मं सम्बन्धित अध्ययन यानाः लिहाँ विज्यात ।

निह्य श्रामणेरपि लङ्कायाखे

भोैत ध्यानकुटिया श्रामणेरपि भद्रिय व उपतिस्स अहे वैशाखय बुद्धधर्मं अध्ययनया लागी लङ्का विज्यात ।

बाहाबाहालय पूजा

२५२७ देंगु बुद्ध—जयन्तीया उपलक्ष्य गण महाविहारय लहुतिपुह्री खुन्हुनिसें वैशाख पुन्हीतकं सुथः ७ ताः इलनिसें द ताः इतक बुद्धपूजा व धर्मदेशना जुया च्वंगुया क्रमय जेठ ५ गतेनिसें येँया लगंबाहा, गणमहाविहार, भुजिबाहा, ओंबाहा, इतुंबाहा, श्रीघः विहार व असंबहालय बुद्धपूजा एवं धर्मदेशना ज्वीगु दु ।

पोखराय सभाकक्षया शिलान्यास

पोखरा बिन्द्यवसिनी क्षेत्रय च्वंगु धर्म संघ बुद्ध विहारय अनगारिका धर्मशीलापाखे ‘१२×३०’ या सभाकक्ष शिलान्यास जुल । ४० हजार लागतया उगु सभाकक्ष स्व. दिल्लीमान बुद्धाचार्य तथा श्रीमती सन्तुलक्ष्मी बुद्धाचार्यया पुण्यस्मृतिइ कायम्ह पुष्टरम्भान बुद्धाचार्यपाखे प्रदान जूगु खः । वयोवृद्ध लोकेन्द्रिमान बुद्धाचार्यया सभापतितवय जूगु उगु समारोहय पोखरा उद्योग बाणिज्य संघया अध्यक्ष हेम बहादुर प्रधान व अमृत प्रसाद शेरचन ‘बुद्धधर्म, मानवजीवन व थोंया स्थिति’ विषये न्वचु बिया दिल ।

युवा बौद्ध गोष्ठी

थ्व हे वैशाख मसान्त खुन्हु गणमहाविहारय येँया युवक बौद्ध समूहया आयोजनाय ‘बौद्धधर्मप्रति’ युवा कर्तव्य’ धेंगु विषये जूगु युवा बौद्ध गोष्ठीया भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरपाखे उद्घाटन सम्पन्न जुल । सुमंगल विहारया उपासिकापिनियाखे जूगु बुद्धगुण प्रार्थनाया लिपा युवा कलाकार समूहया अध्यक्ष पुष्परत्न शाक्य थःगु लसकुस न्वचुइ पुवक बौद्ध समूहया उद्देश्य बौद्धिक जागृति हय्यगु कुतः खः धासे विश्वशान्तिया लागी युवकत न्हाचिलेमाःगु खें न्हाथना दिल ।

युगु गोष्ठीया प्रमुख वक्ता भिक्षु अमृतानन्द महस्थविरं छुं नं ज्याखेय मचा व बुरापि स्वयाः युवकत हे न्हाचिलेमाः । युवकतये दुगु जोशयात भिक्कर्य छचलेमाः नव मर्मिगु थासय वःगु जोशया परिणाम नं मभिनेफु । बुद्धधर्मया विषये छुं नं यायत न्हापां अध्ययनशील ज्वीमाः । नेपालय थये अध्ययन याय्या लागी थाय, आचार्यपि व सफूतकं मदुनि अय्सां मदुगु खनाः हथाय चाय स्वाः तर मस्य धका सुक च्वने मज्जू

धैविज्यसे बर्माया छगु उक्ति 'मदुधायगुया सिवय मस्यू धायगु दुःख' यात न्हाथना: मदु धातले दयकेगु कुतः ज्वीकु तर मस्यू धालकि मस्यूमहं छुयाइ धका: स्पष्ट याना बिज्यात ।

युवकतय् त सल्लाह विसे वसपोलं धैविज्यात भाषा, धर्म व संस्कृतिया लागी युवकत न्हाचिले मा: । थौं पिना: थौं हे फल सैमखु, मस्यू मफु धका: कुतः त्वःते मज्यू । झीथाय् वज्राधार्य, लामा व थेरवादय् फरक खने दे च्वंगु दु । अब मथू मस्यूमर्ति जुया च्वंगु खः, वास्तवय् धर्म छगु हे खः । थौं युवकतसे अब स्वतंत्र्या समन्वय यायगु कुतः यायमा: ।

मेम्ह लामा भिक्षु सुमति संबं धैविज्यात- भौतिकतां जक सुख सम्पन्न ज्वीमखु । पर्याप्त भौतिक सुख कायत नं धर्मयागु लिधंसा कैच्वंगु दु । विस्तय् सुख यायकःसा शारीरिक सुख नं दे, लिपाया जन्मया लागी नं धर्मया आवश्यकता दु ।

मेम्ह वक्ता पं. आशाकाजी वज्राधार्यं धैविज्यात ज्ञानया लै क्या: उद्धार ज्वीत छे बुँ त्वःताः त्यागी जु धा:गु दु तर सकसिन हे अथे त्वःताः त्यागी जु धा:गु मदु । योगया ज्ञान दुपिसं जक छे त्वःताः वनी मेपिसं छे य च्वनाः नं धर्म अधीका: उद्धार ज्वीगु ज्वीकु । तर थौंकह्य् धर्मयात नमस्कार धैच्वन, ज्यां उक्थं मया: ।

थः नं कतः नं उद्धार ज्वीगु ज्ञान प्रज्ञा खः । धर्म महसीकेत प्रज्ञा मा:, प्रज्ञा दुमहं भगवान् न्यात महसी । भगवान् न्यात महस्यूमहसिके श्रद्धा व करुणा दे । थज्ञा:गु शिक्षा सतगुरुया पावें कायमा: । विद्या वजारय् न्याःक्नां देमखु । मनूतयगु लागी गन बनाः अध्ययन यात व हे विद्यालय खः ।

भू. पू. मन्त्री भुवन लाल प्रधानं धैदिल, महतुं शान्ति धका: बुद्धया नं न्हाथंसो देशविदेशय् ल्वापुखायु व स्याय् पाले यायगु आणविक शस्त्र दयका: बौद्धधर्मया

विपरीत ज्या जुया च्वन । सामाजिक न्याय यायमा:गुया सहा शोषण जुया च्वन अले बहुजनया हितया सहा अल्पजनया जक हित ज्वीगु ज्या जुया च्वन । युवकतय् त सल्ला विया: धैदिल युवावर्गं जातीय धर्म पालन बुद्ध्या 'अप्पमादेन संपादेथ' धापूकथं यायमा: ।

मेम्ह वक्ता प्रा. आशाराम शावयं धैविज्यात, थौंकह्य् प्रजातन्त्र, समाजवाद व साम्यवादया लैपुकथं मनूतसे थःथःगु उद्धार ज्वीगु खँय् जोड बिया च्वन । वास्तवय् अब फुक वादया खैं बुद्धं ह्लापा हे छुना थके धूंकह्यु दु । बहुजन हिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय धका: धा:म्ह बुद्ध्यात प्रजातन्त्रया न्हापांम्ह प्रवर्तक धका: सिद्धयाना बिज्यात । मिसामिजनय् असमानता व जातिभेदया विरुद्धय् सःतःम्ह नं वसपोल बुद्ध हे खः । थःया सिवय् वव्यार्पित थःके दुगु इनाबुध कः: समाजवाद नं छुना बिज्या:गु खः । नेपा: बुद्धदेश खः धैगु प्रमाणित यासे प्रा. शाक्यजुं धैविज्यात र्वयम्भूया शिला पटकथं इतिहास शुरु ज्वी न्हावः हे नेपाल बौद्ध देश खः । उक्ति देशयात उपकार यायगु खःसा युवकत सकले जानाः बुद्धधर्मया फुफुकथं अध्ययन यानाः बचय् यायमाल ।

वक्तातय् इवलय् नानी मैया मानन्धरं थःगु विचा प्वंका: धैदिल, थौंकन्हय्या युग आणविक युग खः । अब तसकं भयझ्कर । थजःगु युगय् जन्मजुया च्वनापि झीसं बुद्धयागु गुण स्थनाः मेर्पित नं कनाः थुखेपाखे हे उकिया सामना यायमा:गु दु । युवकतसे इलय् हे निस्फङ्गी जुयाः पला: छोमाः । थौंया महास्थविर भिक्षु अमृतानन्द नं उबलय्या युवक खः वसपोलं याना बिज्या:गु उत्साहया ज्या खैं लानाकाय् बह जू । लुम्बिनीया महामाया देवीया मन्दिरयात क्याः मयःजु मानन्धरं धैदिल कि उगु मन्दिर थौं अबौद्ध तयगु ल्हाती लाना

च्वंगु दु । अन बौद्धतसे विचाः संचाः यायगु व्यवस्था याकेमाःगु दु छायकि बौद्ध गुलि थः धंगु भावना तयाः श्रद्धा तै उलि मेविनिपाखें ज्वीगु सम्भावना मदु ।

मल्ल के सुन्दर धैदिल, त्रिपिटक घोल्य यायगु व चीवर पुनेगुयात जक धर्म धाःगु मखु अपितु बुध्दया सिधान्तयात व्यवहारय छेलेमाःगु खेयात धर्म धाःगु खः । बुध्द सज्चाम्ह व्यावहारिकम्ह महामानव खः । वसपोल मेर्पि द्यःधार्पि स्वयाः श्रेष्ठ खः छायकि कृष्ण आदि मेविपिसं जिगु ल्यू ल्यू वा जि छम्ह सिबय उडार याइपि मेर्पि सुं मदु धाल तर बुध्दं मनुतयत लै जकं केनाबीगु खः थःथम्हं तुं उठ्दार ज्वीमाः जि उठ्दार यायगु मखु धैबिज्यात ।

व्यक्तलं हाकनं धैदिल, बिमिन्न सम्प्रदाये टुक्य जुयाच्चंगु बुध्दधर्मयात छस्वा यायगु कुतः मजुसे बुध्दया मौलिक सिधान्तयात छखे तयाः थःत ज्यक्यं जक अर्थ छ्यानाः ज्ञन सेंका च्वन । हिन्दूतसे बुध्दधर्मया प्रभाव खनाः अःपुक थुकियात वतेलेगु चालवाजीकयं बुध्दयात नवों अवतार खः धकाः धवलाना च्वंगु दु । थजःगु खेय् युवावर्गत सक्रिय जुयाः बुध्दधर्मया सही अर्थयात व्यापकरूपं प्रयोगय हयगु कुतः ज्वीमाःगु दु । अले नके त्वके आदि प्रलोभनय युवकतयत तत्वके मज्यू, बांलाक स्यनाः कनाः ध्वाथ्वीके वियाः युवकतयत थुगु सकारात्मक ज्याखेपाले न्हुचीकेमाः ।

यल युवा बौद्ध मण्डलया अध्यक्ष मीन बहादुर शाक्यं बुध्दधर्म सम्बन्धि गुं न वादया छगू जक पक्षय् मल्युसे फुक सिधान्तया बिक्य वादविवाद यानाः सार खें ल्वीकाः बौद्ध समाजय दुगु कुरीतियात खण्डन यायत युवक मण्डल सक्रिय ज्वीमाः धैदिल ।

नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाया विद्यार्थी त्रिरत्न मानन्धरं भयानक आणविक युगया लागी बचाउया । आजु बुध्दधर्म छता हे जक दु । भद्रत्तपि मदुसा बुध्दधर्म भचाजक जूसां प्रचार ज्वीमखु । बुध्दधर्म प्रचारया लागी

अध्ययन यायमाः अले अध्ययन यायत वातावरण द्यकेमाः । सःस्यूपिसं आचरण बांलाकाः क्यनेमाः । पंडित धा�पिसं आचरण मगाकल धायव मेर्पिगु श्रद्धायात स्यंकाबी ।

थुगु गोष्ठी विरत्न तुलाधरं गोष्ठीया ल्याःचाः व हीरारत्न तुलाधरं धन्यवाद प्रस्तुत याना दिल थनया ख्यलय शान्ति प्रदर्शनी नं जूगु खः ।

यलय बुद्ध-जयन्ती समारोह

२५२७ देया बुध्द-जयन्ती यलव्यापीरुपं न्याय-कीगु जूगु दु । ललितपुर बौद्ध समाज सुधार समितिया आयोजनाय थाय थासय ज्ञानमाला भजन, साप्ताहिक धर्मदेशना, बुध्दधर्म सम्बन्धि प्रवचन सहित सार्वजनिक बौद्धसभा न ज्वीगु दु । स्वांया-पुन्हि खुन्हु प्रभातफेरिया नापं न्हिनय भगवान् बुध्दया प्रतिमा तयाः बिभिन्न सघ संस्था व खलःत सहित भव्य बाजागाजा सहित स्वेद व्यवना: नगर परिक्रमा याइगु जूगु दु ।

थुकिया हे उपलक्ष्य वैगु जेठ २२ गतेनिसे यलया थी थी पुस्तकालय व्यति काइगु अन्तर्पुस्तकालय बौद्ध न्हासः लिसः कासा युवा पुस्तकालय हःथाय ज्वीगु जुया च्वंगु दु ।

संघनायक महास्थविरया जन्मोत्सव

थव हे ज्येष्ठ १ गते अक्षय तृतीया खुन्हु पूज्यपाद संघनायक महास्थविरया ८४ द व्यंगु शुभ जन्मदिया उपलक्ष्य श्री शार्करासिंह विहारय सुयनिसे मिक्षुसंघ व अनगरारिकापित जलपान, शील प्रदान संघनायकपाखें व धर्मवेशना मिक्षु: बुद्धघोष स्थविरपाखें जुयाः अस्थिधातु प्रदर्शन नं जुल । उगु अवसरय मिक्षुसंघपिन्त भोजन प्रदान व सध्याइलय प्रदीप पूजा व पुण्यानुमोदन जुयाः समारोह व्यवचाल ।

साहु हेराकाजी कर्णकार उपासक मन्त

आनन्दकुटी विहारया पुलांम्ह उपासक तथा धर्मकीर्ति उपासिका रामया उपासक दिल्लि बजारया साहु हेराकाजी वंगु वैशाख ३० गते बहनी परलोक जुल ।

सुभाय्

माणिक लाल प्रधान, खोताड पांखे थः स्व. पिता
बाबुलालया नामं १०।— तका, नारायणधाटया रेवती
शाक्यपांखे १५।— तका व थीरमायापांखे ५।— तका
दां आनन्दभूमि मासिक पत्रिकायात हायं विद्यादीगुली
वय्कःपित पत्रिकाया पांखे सुभाय् देषाःगु दु ।

ज्ञानमाला भजन खलःया कार्यकारिणी पुनर्गठन

धर्मनुशासक पूज्य अमृतानन्द महास्थविरया संरक्षण्य
आनन्दकुटी विहारय जूगु ज्ञानमाला भजन खलःया
सभाय उक्त खलःया कार्यकारिणीया पुनर्गठन जुयाः
१३ म्ह सदस्यत निविरोध चुनय जुल । उगु अवसरय
संरक्षकया हैसियतं पूज्य अमृतानन्द महास्थविर बहुजन
हितया निर्नित बौद्धधर्मद्वारा मानव कल्याण याय्या
लागी न्हावले न्हू न्हगु जोशं न्हाज्याय् फ्यमा धैंगु

शुभाशिष विद्या विज्यात ।

अथां न्हाः उक्त खलःया पुलांगु विधानय आवश्यक
शंसोधन जूगुया नायं तत्कालीन उपसचिव तीर्थ नारायण
मानन्धरं ह्लापा जूगु ज्याख्यं प्रतिवेदन विद्या दिल ।
न्हौपि कार्य समितिया सदस्यांपमध्ये रत्नवहादुर उपासक
बागबजार, द्वारिकाप्रसाद मानन्धर फसिकेब, बुद्धरत्न
बज्रायार्य इवाः बहा, बेखानारायण मानन्धर कमलाछी,
नानिभाइ स्थापित मिखादो, शाक्यमुनि सिङ्गीकार
तेबहा छसीकथं अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, कोषाध्याक्ष, सह-
कोषाध्यक्ष, सचिव व सहसचिव जुया दीगु दु । सदस्यांपि
मध्ये नाति शाक्य फसिकेब, तीर्थमुनि शाक्य केल,
साहिलामान असं, चैत्यनारायण लाय्कूसाः, भक्तलाल
तण्डूकार खिचापुखू, भाइकाजि रंजित मजिपाः व तीर्थ
नारायण मानन्धर कमलाछी जुयादीगु दु ।

न्हू गठन जूगु सभां तीर्थमुनि शाक्य व नाति
शाक्ययात छसीकथं संगठन मन्त्री व प्रचार मन्त्रिइ
ल्यःगु दु ।

२५२७ औं बुद्ध-जयन्तीको शुभ अंकदेखि
वर्षभरिमा आनन्दभूमिमा छापिएका
उत्कृष्ट तीनवटा लेख-रचनालाई
प्रथम, द्वितीय र तृतीय गरी
पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था भएको कुरा
सबैको समक्ष अवगत गराउन पाउँदा
आनन्दभूमि खुशी प्रकट गर्दछ ।

यक्ष डिजाइनया बांलागु व भिगु डबलनिटेड मोजा

धुँ छाप मोजा

नेपाल नीटिंग इण्डस्ट्रीज (प्रा.) लि.

आधुनिक मेशीन दय्कीगु छगु जक कारखाना बिक्री केन्द्र

थैहिति

मर्याँ बजार

फो. नं. ११८२५

फो. नं. १२६८८

छिकिपि न्हाय् पं मताः धकाः धन्दा क्यादीम्बाः !

न्हाय् पनं ताइगु, खने मद्यक न्हाय् पने ल्यूने
तय् गु “फिलिप्स हेयरिंग एड” जिमिथाय् दु ।

सम्पर्क:-

भाजुरत्न इन्जीनियरिंग एण्ड सेल्स (प्रा.) लि.

व्योतिभवन, कान्तिपथ काठमाडौं

फोन: ११४६०, १४३२७

बुद्धधर्म सम्बन्धी

छोटो तर स्तरीय लेख पठाई
सहयोग गर्नुहुन लेखकहरूमा अनुरोध छ ।

‘आनन्दभूमि’ बौद्ध मासिक पत्रिका

बमलपित्त, कमलपित्त, वात, शूल,
दम, खोकी, र पेटका सबै रोगका लागि

आपनै

प्रियूषवर्षी अौषधालय

महाबौद्ध मासंगल्लीलाई

सम्झनुहोस् ।

Smooth as silk to America 3 times a week.

Take off for the USA on one of Thai's magnificent 747's from Bangkok to Seattle and Dallas/Ft. Worth every Wednesday, Friday, and Sunday.

From Kathmandu Thai now operates wide-body A300's every Monday, Wednesday, Saturday & Sunday.

For information and reservations, telephone 13565, 14387.

 Thai
Smooth as silk.

TG 1422

मुद्रकः— ३० प्रिन्टिङ प्रेस, ३० बहाल, काठमाडौं, नेपाल। फोन नं. १६०५६